

LIETUVIŲ KALBOS UGDYMO PROGRAMA SAVAITGALINĖMS JAV MOKYKLOMS

*(7–8 klasėms)
2016 12 09*

Ugdymo programa parengta įgyvendinant programą „Dėl Globalios Lietuvos“, kuri skirta skatinti ir remti formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigų užsienyje lituanistinio švietimo veiklą“, vadovaujantis Lėšų skyrimo užsienio lietuvių neformaliajam lituanistiniam švietimui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. V-21. Priemonė finansuojama Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus.

Mieli mokytojai,

prieš Jūsų akis – trečioji LIETUVIŲ KALBOS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS JAV SAVAITGALINĖMS MOKYKLOMS dalis. 2014 m. pasirodė turinio aprašas, skirtas 1, 2, 3 ir 4 klasėms, o 2015 m. – 5 ir 6 klasėms. Labai svarbu, kad pradėdami dirbti ir planuoti savo metų darbą pagal šią programą, susipažintumėte su kai kuriais teoriniais dalykais, aprašytais žemiau: tai palengvins Jūsų darbą su pačia programa ir paaiškins, kaip traktuoti jos elementus. Šios programos bendrosiose pastabose paaiškinti šios dalies dėstymo skirtumai nuo ankstesnių klasių programų. Tikimės, kad Programa padės Jums planuoti pamokas, efektyviau perteikti žinias ir išlaikyti nuoseklumą. Linkime Jums sėkmės darbe!

*Nuoširdžiai –
programos sudarytojos
Rita Mikelionytė ir Gaila Narkevičienė*

BENDROSIOS NUOSTATOS // PASTABOS

1. Turinio aprašas

Ši programa remiasi Bendrosiomis ugdymo programomis, skirtomis lietuvių kalbos kaip valstybinės kalbos mokymui (plačiau apie tai: http://portalas.emokykla.lt/bup/Puslapiai/pradinis_ugdymas_lietuviu_valstybine_kalba_bendros_nuostatos.aspx).

Mokymo turinys taip pat remiasi rekomendacijomis, aprašytomis knygoje „Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos mokytojams“ (Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006).

Programos turinio aprašas orientuoja į **komunikavimo gebėjimų ugdymą** bei jiems įgyti reikalingas lietuvių kalbos ir sociokultūrinės žinias. Komunikavimo gebėjimai – žinių ir nuostatų visuma, įgalinanti žmogų efektyviai bendrauti tam tikra kalba, suprasti ir perteikti informaciją bei apima kalbos supratimą kaip savęs, kitų ir pasaulio pažinimo priemonę (plačiau apie tai: <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/pagrindiniai-kompetenciju-ugdymo-aspektai/siuolaikinio-ugdymo-tikslas-asmens-kompetencijos/komunikavimo-gimtaja-kalba-kompetencijos-ugdymas/>).

Programos turinio aprašą sudaro:

- **gebėjimai** (klausymo, kalbėjimo, skaitymo, rašymo) – **kokių gebėjimų turi įgyti mokinys mokydamasis konkretaus kalbos turinio**. Mokytojui pateikti gebėjimai

turėtų padėti suformuoti pamokų tikslus bei uždavinius. Dauguma gebėjimų yra ugdomi ne vienoje pamokoje ar temoje, o keliose temose ar net per visus mokslo metus; dauguma gebėjimų išdėstyti sunkėjančia tvarka: nuo lengviausių ir būtinausių iki sunkiausių, reikalaujančių kompleksinių kalbos žinių. 7–8 klasių gebėjimai remiasi ankstesnių klasių ar amžiaus grupių gebėjimais, jie sudėtingesni ir labiau priklausomi nuo vienas kito bei orientuoti į labiau akcentuotą vienos ar kitos kalbos srities vartojimo tikslą, kontekstą, žanrą;

- **rekomenduojamas kalbinis turinys** – tai yra konkretus kalbos priemonių sąrašas, kurį sudaro: žodžiai, žodžių junginiai, posakiai, gramatinis turinys (gramatika ir žinios apie kalbą, reikalingos atskleisti plėtojamą temą). Pabrėžtina, kad žodyno ir posakių sąrašai nėra galutiniai, juos galima trumpinti arba plėsti pagal poreikį. Skirtingai nuo ankstesnių klasių programos dalies, posakiai nėra išskirti, o pateikiami drauge su žodžiais ir žodžių junginiais, kaip jungtinis leksikos sluoksnis. Gramatinis turinys nėra laikomas svarbiausiu programos elementu, tačiau yra sudėtingesnis nei ankstesnėse klasėse bei reikalauja ne tik funkcinio, bet ir paradigminio pateikimo¹. Svarbiausia, kad mokinys išmoktų ne formų pavadinimus, o gebėtų praktiškai pritaikyti įgytus kalbinius gebėjimus. Kaip ir gebėjimai, 7–8 klasių kalbinis turinys remiasi ankstesnių klasių turiniu;
- **sociokultūrinės žinios** pateikiamos tik patarimų forma ir priklauso nuo konkrečios klasės ar mokinių grupės poreikių bei galimybių.

2. Struktūra

7–8 klasių turinys remiasi žemesnių klasių (1–2, 3–4, 5–6) programose pateiktu turiniu bei naujai papildyta medžiaga. Patartina, kad 7–8 klasių mokytojai susipažintų su ankstesnių klasių turiniu, kad tikslingiau organizuotų savo mokymo turinį.

Kiekvienos klasės (ar metų) turinį sudaro 12 temų². Turint omeny, kad JAV lituanistinės mokyklos dirba nevienodą savaitgalių skaičių, siūloma kiekvienai temai skirti 1–3 pamokas. Pritrūkus laiko, siūloma mokytis svarbiausių turinio elementų (tai turėtų pasirinkti mokytojas, atsižvelgdamas į konkrečius mokinių ar klasės poreikius).

3. Kitos pastabos

Veiksmažodžių pateikimas: pateikiamos trys pagrindinės veiksmažodžių formos (pvz.: *eiti*

¹ Paradigma, paradigmintis pateikimas – kaitomų kalbos dalių sistema: linksniavimas, asmenavimas ir kt.

² Pabrėžtina, kad 12 tema *Švenčių papročiai, apeigos, burtai* gali būti nagrinėjama atsižvelgiant į poreikį, t. y. ją galima nagrinėti arba ja remiantis organizuoti mokymo turinį atsižvelgiant į tai, kokią šventę minės, švęs mokykla.

(*eina, ėjo*); vardažodžių pateikimas: jei vardažodis turi gimininės formas, pateikiami galimi galūnių variantai (pvz.: *mokytojas/-a, gražus/-i, pirmas/-a*). Negimininės būdvardžių formos nepateikiamos.

Patogumo dėlei, be pagrindinės temų lentelės (1 lentelė), dar pateikiama gramatinio turinio (2 lentelė) ir funkcinių žanrų (3 lentelė) lentelės.

Ši programa **neturėtų būti laikoma mokomąja medžiaga**, o **tik mokymo turiniu**, kuriuo remiantis būtų mokoma lituanistinių mokyklų klasėse. Visi turinio elementai gali būti papildyti arba sutrumpinti, atsižvelgiant į konkrečių mokinių ar mokinių grupių poreikius bei kalbos mokėjimo lygius. Tikimės, kad programa padės mokytojams planuoti mokymo turinį nuosekliau ir efektyviau.

Temos ir potemės 7–8 pagrindinio ugdymo klasėse (1 lentelė)

TEMA	7 KLASĖ	8 KLASĖ
1. ASMENS TAPATYBĖ	<i>Koks aš esu?</i>	<i>Mano ateities planai</i>
2. SANTYKIAI SU ŽMONĖMIS	<i>Draugaukime!</i>	<i>Jei aš būčiau ...</i>
3. GYVENAMOJI APLINKA	<i>Mano miestas</i>	<i>Mano šalis ir Lietuva</i>
4. MOKYKLA, KLASĖ, MOKYMAS(IS)	<i>Mano pomėgiai (menai, sportas)</i>	<i>Mokausi kalbų ir kitų dalykų</i>
5. KASDIENIS GYVENIMAS	<i>Mano augintiniai</i>	<i>Kitos savaitės planai</i>
6. MAITINIMASIS	<i>Noriu valgyti sveikai</i>	<i>Šeimos diena virtuvėje</i>
7. SVEIKATA IR HIGIENA	<i>Rūpinuosi savimi</i>	<i>Man svarbu, kaip aš jaučiuosi ir kaip atrodau</i>
8. LAISVALAIKIS	<i>Pramogos su draugais</i>	<i>Atsakingai planuoju ir leidžiu savo laisvalaikį</i>
9. PASLAUGOS IR PREKYBA	<i>Savarankiškai apsiperku</i>	<i>Domiuosi, kaip reikia sutaisyti, padaryti įvairius daiktus</i>
10. KELIAS, KELIONĖS	<i>Atostogų prisiminimai</i>	<i>Dalinuosi atostogų įspūdžiais</i>
11. GAMTA	<i>Vaizdas pro langą</i>	<i>Domiuosi Lietuvos gamta</i>
12. ŠVENTĖS	<i>Švenčių papročiai, apeigos, burtai</i>	

Temos ir potemės 7–8 pagrindinio ugdymo klasėse: gramatika (2 lentelė)

TEMA	7 KLASĖ	8 KLASĖ
<p>1. ASMENS TAPATYBĖ</p>	<p><i>Koks aš esu?</i></p> <p><i>Daiktavardžių ir būdvardžių derinimas bei linksniavimas: pakartojimas (lentelė su klausimais, galūnėmis, pavyzdžiais);</i></p> <p><i>Būdvardis: vidinės ir išorinės ypatybės raiška (pvz.: aukštas, tamsiaplaukis; draugiškas, liūdnas);</i></p> <p><i>Būdvardžių sinonimai, antonimai: vidinės ir išorinės ypatybės raiška (pvz.: aukštas – žemas, tamsus – šviesus; linksmas – liūdnas; šviesus, šviesiaplaukis, šviesių plaukų);</i></p> <p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška.</i></p>	<p><i>Mano ateities planai</i></p> <p><i>Veikėjų / asmenų pavadinimai su priesagomis -tojas, -toja; -ėjas, -ėja; -ininkas, -ininkė (pvz.: mokytoja, vairuotojas; pardavėjas, siuvėja; mokslininkė, bankininkas);</i></p> <p><i>Būdvardžiai su priesaga -ingas, -inga (pvz.: laimingas; protinga, turtingas);</i></p> <p><i>Tariamasis nuosakos raiška (pvz.: norėčiau, galėčiau, turėčiau).</i></p>
<p>2. SANTYKIAI SU ŽMONĖMIS</p>	<p><i>Draugaukime!</i></p> <p><i>Būdvardžių linksniavimas: supažindinimas (lentelė su klausimais, galūnėmis, pavyzdžiais);</i></p> <p><i>Būdvardis: vidinės iš išorinės ypatybės raiška (pvz.: aukštas, tamsiaplaukis; draugiškas, liūdnas);</i></p> <p><i>Daiktavardžių šauksmininkas: kreipinio raiška (pvz.: drauge!, Tomai!);</i></p> <p><i>Klausiamųjų sakinių konstravimas;</i></p> <p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška.</i></p>	<p><i>Jeį aš būčiau ...</i></p> <p><i>Būdvardžiai su priesagomis -iškas, -iška; -inis, -inė (pvz.: naujoviškas, draugiška; lininis, šokoladinė);</i></p> <p><i>Mažybiniai maloniniai daiktavardžiai su priesagomis -elis, -elė; -ėlis, -ėlė, -(i)ukas, -(i)ukė (pvz.: vaikelis, mergelė; berniukas; mokinukė);</i></p> <p><i>Veikėjų / asmenų pavadinimai su priesagomis -tojas, -toja, -ėjas, -ėja (tęsinys);</i></p> <p><i>Sudėtiniai sąlygos sakiniai su jungtukais jei, jeigu (pvz.: Jei aš būčiau, tai...); jų skyryba;</i></p> <p><i>Kreipinio skyryba;</i></p> <p><i>Tariamasis nuosakos raiška (tęsinys).</i></p>

<p>3. GYVENAMOJI APLINKA</p>	<p><i>Mano miestas</i></p> <p><i>Daiktavardžių kilmininkas: objektų pavadinimai (pvz.: Puntuko akmuo, Vilniaus gatvė, Baltijos jūra);</i></p> <p><i>Daiktavardžių vietininkas: vietos raiška (pvz.: mieste, kieme, Lietuvoje, Amerikoje);</i></p> <p><i>Būdvardžių vietininkas (pvz.: mažame mieste, siauroje gatvėje);</i></p> <p><i>Daiktavardžių įnagininkas: kelio raiška (pvz.: eik keliu, taku, gatve, mišku);</i></p> <p><i>Būdvardžių įnagininkas (pvz.: siauru keliu; plačia gatve);</i></p> <p><i>Kelio raiška prielinksninėmis konstrukcijomis su per, po, pro su galininku (pvz.: per gatvę, pro kiemą);</i></p> <p><i>Prieveiksmis: krypties raiška (pvz.: tiesiai, atgal, pirmyn, kairėn);</i></p> <p><i>Krypties raiška prielinksninėmis konstrukcijomis su į, iš (pvz.: į gatvę, iš kiemo);</i></p> <p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška.</i></p>	<p><i>Mano šalis ir Lietuva</i></p> <p><i>Veiksmažodžiai su priešdėliais ap(i)-, į-, iš-, nu-, at-, už-, per-, pa-, pra- (krypties reikšmė) (pvz.: apeiti, įeiti, išeiti, nueiti, ateiti, užėiti, pereiti, paeiti, praeiti);</i></p> <p><i>Prieveiksmių ir būdvardžių laipsniai (pvz.: gražiau, didesnė);</i></p> <p><i>Gretinimo raiška prieveiksmiais ir būdvardžiais;</i></p> <p><i>Gretinimo raiška lyginamosiomis konstrukcijomis su lyg, kaip (pvz.: Bostone kaip ir Vilniuje...);</i></p> <p><i>Gretinimo raiška lyginamosiomis konstrukcijomis su tarsi, tartum (pvz.: Tokia šilta žiema buvo, tartum pavasaris).</i></p>
<p>4. MOKYKLA, KLASĖ, MOKYMAS(IS)</p>	<p><i>Mano pomėgiai (menai, sportas)</i></p> <p><i>Laiko trukmė, reiškiamą konstrukcijomis su nuo... iki... (pvz.: Krepšinį žaidžiu nuo 3 valandos iki 4 valandos);</i></p> <p><i>Daiktavardžių, skaitvardžių galininko linksnis: laiko trukmė (pvz.: pirmą valandą, pirmadienį);</i></p>	<p><i>Mokausi kalbų ir kitų dalykų</i></p> <p><i>Sangražiniai veiksmažodžiai (pvz.: Dažnai kalbuosi su seneliais; mokausi prancūzų kalbos, domiuosi istorija);</i></p> <p><i>Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę, (pvz.: skaityti : perskaityti; kurti : sukurti; daryti : padaryti);</i></p>

	<p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška;</i></p> <p><i>Būsimasis laikas: ateities veiksmo raiška.</i></p>	<p><i>Priešpriešos raiška priešinamojo sujungimo sakiniams su jungtukais bet, tačiau (pvz.: Man gerai sekasi mokytis anglų kalbą, tačiau nesiseka matematika).</i></p>
<p>5. KASDIENIS GYVENIMAS</p>	<p><i>Mano augintiniai</i></p> <p><i>Būdvardis: vidinės iš išorinės ypatybės raiška (tęsinys);</i></p> <p><i>Būdvardžių sinonimai, antonimai: vidinės ir išorinės ypatybės (tęsinys);</i></p> <p><i>Daiktavardžių galininkas: laiko raiška (pvz.: dieną, vasarą);</i></p> <p><i>Būdvardžių galininkas: (pvz.: gražią dieną, ankstų rytą);</i></p> <p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška.</i></p>	<p><i>Kitos savaitės planai</i></p> <p><i>Sudurtiniai daiktavardžiai (pvz.: savaitgalis, pirmadienis, saulėlydis);</i></p> <p><i>Sudurtiniai būdvardžiai (pvz.: ilgapirštis, mėlynakis, ilgaplaukis);</i></p> <p><i>Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę (tęsinys).</i></p>
<p>6. MAITINIMASIS</p>	<p><i>Noriu valgyti sveikai</i></p> <p><i>Daiktavardžių galininkas: objekto raiška (pvz.: mėgstu daržoves, valgau sriubą);</i></p> <p><i>Būdvardžių galininkas (pvz.: mėgstu šviežias daržoves, valgau skanią sriubą);</i></p> <p><i>Daiktavardžių kilmininkas: tiesioginio objekto raiška (pvz.: noriu torto, reikia obuolių);</i></p> <p><i>Būdvardžių kilmininkas (pvz.: noriu šokoladinio torto, reikia saldžių obuolių);</i></p> <p><i>Daiktavardžių kilmininkas: neigiamo objekto raiška (pvz.: nemėgstu pieno, nenoriu duonos);</i></p>	<p><i>Šeimos diena virtuvėje</i></p> <p><i>Veiksmažodžiai su priesagomis -inėti, -dinėti (pvz.: klausinėti, jodinėti);</i></p> <p><i>Priešpriešos raiška priešinamojo sujungimo sakiniams su bet, tačiau (tęsinys);</i></p> <p><i>Klausimo raiška intonacija ir žodžių tvarka;</i></p> <p><i>Tiesioginės kalbos skyryba, skirtumai nuo anglų kalbos.</i></p>

	<p><i>Būdvardžių kilmininkas</i> (pvz.: nemėgstu šilto pieno, nenoriu juodos duonos);</p> <p><i>Daiktavardžių įnagininkas: įrankio raiška</i> (pvz.: valgau (su) šakute, maišau (su) šaukštu);</p> <p><i>Būdvardžių įnagininkas</i> (pvz.: valgau (su) nauja šakute, maišau (su) mediniu šaukštu);</p> <p><i>Būdvardžių laipsniavimas</i> (pvz.: skanus → skanesnis → skaniausias);</p> <p><i>Liepiamoji nuosaka: liepimo, prašymo, skatinimo raiška</i> (pvz.: paduok, įpilk, atnešk);</p> <p><i>Sąlygos sakiniai: prašymo, skatinimo raiška</i> (pvz.: Jei gali, paduok, atnešk...);</p> <p><i>Būtaisis kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška.</i></p>	
7. SVEIKATA IR HIGIENA	<p><i>Rūpinuosi savimi</i></p> <p><i>Sąlygos raiška šalutiniais sakiniiais su jei, jeigu</i> (pvz.: Jei / Jeigu gersiu vitaminus, būsiu sveikesnis);</p> <p><i>Būtaisis kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška.</i></p>	<p><i>Man svarbu, kaip aš jaučiuosi ir kaip atrodau</i></p> <p><i>Būdvardžiai su priesaga -ingas, -inga (tęsinys);</i></p> <p><i>Būdvardžiai su priesagomis -iškas, -iška; -inis, -inė (tęsinys);</i></p> <p><i>Sangražiniai veiksmažodžiai (tęsinys).</i></p>
8. LAISVALAIKIS	<p><i>Pramogos su draugais</i></p> <p><i>Daiktavardžių naudininkas: netiesioginio subjekto raiška</i> (pvz.: Tomui patinka; broliui nepatinka);</p> <p><i>Daiktavardžių įnagininkas: įrankio raiška</i> (pvz.: skambinti pianinu, piešti pieštuku);</p>	<p><i>Atsakingai planuoju ir leidžiu savo laisvalaikį</i></p> <p><i>Prielinksniai: būdo raiška prielinksnių konstrukcijomis su iki, iš, su lyginamosiomis konstrukcijomis;</i></p> <p><i>Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę (tęsinys).</i></p> <p><i>Sangražiniai veiksmažodžiai (tęsinys).</i></p>

	<p><i>Būdvardžių įnagininkas: (pvz.: skambinti senu pianinu, piešti raudonu pieštuku);</i></p> <p><i>Daiktavardžių vietininkas: vietos raiška (pvz.: parke, salėje);</i></p> <p><i>Būdvardžių vietininkas (pvz.: dideliame parke; mažoje salėje);</i></p> <p><i>Būsimasis laikas: ateities veiksmo raiška.</i></p>	
9. PASLAUGOS IR PREKYBA	<p><i>Savarankiškai apsiperku</i></p> <p><i>Daiktavardžių galininkas: objekto raiška (tęsinys);</i></p> <p><i>Būdvardžių galininkas (tęsinys);</i></p> <p><i>Neigimo raiška dalelytėmis ne ir nè, jungtukais nei ... nei (pvz.: Nenoriu nei šito, nei ano rašiklio);</i></p> <p><i>Liepiamoji nuosaka: prašymo, liepimo, skatinimo raiška (pvz.: parodykite, patarkite, atnešk);</i></p> <p><i>Klausiamieji sakiniai: prašymo, skatinimo raiška (pvz.: Ar galite parodyti ...?; Ar galite patarti...?; Gal galite padėti...?);</i></p> <p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Būsimasis laikas: ateities veiksmo raiška.</i></p>	<p><i>Domiuosi, kaip reikia sutaisyti, padaryti įvairius daiktus</i></p> <p><i>Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę (tęsinys);</i></p> <p><i>Prašymo, liepimo, skatinimo raiška liepiamąja nuosaka (pvz.: sulenk, perkirpk).</i></p>
10. KELIAS, KELIONĖS	<p><i>Atostogų prisiminimai</i></p> <p><i>Daiktavardžių vietininkas: vietos raiška (tęsinys);</i></p> <p><i>Būdvardžių vietininkas (tęsinys);</i></p> <p><i>Daiktavardžių galininkas: objekto raiška (tęsinys);</i></p>	<p><i>Dalinuosi atostogų įspūdžiais</i></p> <p><i>Veiksmažodžiai su priešdėliais ap(i)-, į-, iš-, nu-, at-, už-, per-, pa-, pra- (krypties reikšmė) (tęsinys);</i></p> <p><i>Praeities vienkartinio ir pasikartojančio veiksmo raiška (pvz.: plaukiojau jūroje; aplankiau muziejų / eidavome į parką, stebėdavome saulėlydį);</i></p>

	<p><i>Daiktavardžių kilmininkas: objektų pavadinimai (tęsinys);</i></p> <p><i>Būdvardžių kilmininkas (tęsinys);</i></p> <p><i>Prielinksninės konstrukcijos su galininku, kilmininku (pvz.: į muziejų, į parką, per gatvę; prie muziejaus, už parko);</i></p> <p><i>Būtašis kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Būtašis dažninis laikas: praeities pasikartojančio veiksmo raiška (pvz.: eidavome į parką; stebėdavome saulėlydį).</i></p>	<p><i>Įvardžiutiniai būdvardžiai ir skaitvardžiai: rūšinės ypatybės raiška (pvz.: pirmoji diena, paskutiniai metai, įdomioji knyga).</i></p>
<p>11. GAMTA</p>	<p><i>Vaizdas pro langą</i></p> <p><i>Beasmeniai veiksmažodžiai ir negimininė būdvardžių forma: būsenos raiška (pvz.: gera, gražu, ramu);</i></p> <p><i>Prieveiksmių ir būdvardžių laipsniai: gretinimo raiška (pvz.: arčiau, didesnė);</i></p> <p><i>Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;</i></p> <p><i>Būtašis kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška.</i></p>	<p><i>Domiuosi Lietuvos gamta</i></p> <p><i>Beasmeniai veiksmažodžiai ir negimininė būdvardžių forma: būsenos raiška (pvz.: gera, gražu, ramu; temsta, lyja, švinta, aušta);</i></p> <p><i>Daiktavardžiai su priesagomis -uvė, -uma, -ynas ir priešdėliais pa-, už- vietai reikšti (pvz.: aukštuma, ažuolynas, pakalnė, užmiestis).</i></p>
<p>12. ŠVENTĖS</p>	<p><i>Švenčių papročiai, apeigos, burtai</i></p>	

Temos ir potemės 7–8 pagrindinio ugdymo klasėse: funkciniai žanrai (3 lentelė)

TEMA	7 KLASĖ	8 KLASĖ
1. ASMENS TAPATYBĖ	<i>Koks aš esu?</i> <i>Žmogaus aprašymas, CV kūrimas</i>	<i>Mano ateities planai</i> <i>Autobiografija</i>
2. SANTYKIAI SU ŽMONĖMIS	<i>Draugaukime!</i> <i>Asmeninis laiškas (draugui, giminaičiui)</i>	<i>Jei aš būčiau ...</i> <i>Oficialus laiškas (mokyklos direktoriui, prezidentui, merui ir kt.)</i>
3. GYVENAMOJI APLINKA	<i>Mano miestas</i> <i>Reklaminis lankstinumas (kviečiantis aplankyti miestą, išymius jo objektus ir kt.)</i>	<i>Mano šalis ir Lietuva</i> <i>Asmeninis laiškas (dviejų miestų, šalių gretinimas, aprašymo elementai)</i>
4. MOKYKLA, KLASĖ, MOKYMAS(IS)	<i>Mano pomėgiai (menai, sportas)</i> <i>Interviu (su draugu ar giminaičiu apie pomėgius)</i>	<i>Mokausi kalbų ir kitų dalykų</i> <i>Santrauka (apie perskaitytą knygą lietuvių kalba)</i>
5. KASDIENIS GYVENIMAS	<i>Mano augintiniai</i> <i>Skelbimas (su gyvūno aprašymo elementais)</i>	<i>Kitos savaitės planai</i> <i>Rašinys (tikslus laiko, vietos, būsimų įvykių / veiksmų aprašymas)</i>
6. MAITINIMASIS	<i>Noriu valgyti sveikai</i> <i>Rašinys (apie šeimos valgymo įpročius)</i>	<i>Šeimos diena virtuvėje</i> <i>Skelbimas (apie artėjantį giminės / šeimos susitikimą)</i>
7. SVEIKATA IR HIGIENA	<i>Rūpinuosi savimi</i> <i>Informacinis lankstinukas (apie sporto klubą, vitaminus, sultis, vaisius ir kt.)</i>	<i>Man svarbu, kaip aš jaučiuosi ir kaip atrodau</i> <i>Interviu (su sportininku ar sportą mėgstančiu asmeniu)</i>
8. LAISVALAIKIS	<i>Pramogos su draugais</i> <i>Atpasakojimas (laikantis įvykių / veiksmų eigos)</i>	<i>Atsakingai planuoju ir leidžiu savo laisvalaikį</i> <i>Dienoraštis (apie dienos įvykius, nuotykius, pokalbius, mintis, jausmus ir kt.)</i>
9. PASLAUGOS IR PREKYBA	<i>Savarankiškai apsiperkau</i>	<i>Domiuosi, kaip reikia sutaisyti, padaryti įvairius daiktus</i>

	<i>Atsiliepimas (nuomonės išsakymas ir jos pagrindimas apie įsigytą prekę, kokia ji yra, kodėl patinka ar nepatinka ir kt.)</i>	<i>Instrukcija (išsamus aprašymas, kaip pasigaminti, sutaisyti daiktus)</i>
10. KELIAS, KELIONĖS	<i>Atostogų prisiminimai</i> <i>Dienoraštis (kelionių dienoraštis)</i>	<i>Dalinuosi atostogų išpūdžiais</i> <i>Rašinys (apie atostogų išpūdžius, matytus vaizdus, patirtus įvykius ir kt.)</i>
11. GAMTA	<i>Vaizdas pro langą</i> <i>Gamtos aprašymas (nuomonės reiškimas, vertybinės nuostatos; išsamus vaizdo aprašymas)</i>	<i>Domiuosi Lietuvos gamta</i> <i>Reklaminis lankstinukas arba vaizdo reklama (apie Lietuvos gamtą, gražiausias, labiausiai lankomas vietas)</i>
12. ŠVENTĖS	<i>Švenčių papročiai, apeigos, burtai</i>	

7–8 KLASĖS

Temos ir turinys

1 TEMA

7 klasė KOKS AŠ ESU

8 klasė MANO ATEITIES PLANAI

Gebėjimai – ko reikėtų mokytį

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

*gebėti kuo sklandžiau papasakoti apie save, kurti monologą apie save;
gebėti papasakoti apie savo kasdienę patirtį, fizines ir būdo ypatybes;
gebėti suprasti kitų monologą, įsidėmėti pagrindinę informaciją;
gebėti kalbėti garsiai ir taisyklingai, siekiant įtaigumo.*

8 klasė

*gebėti kalbėti apie savo asmeninę, kultūrinę, mokomąją patirtį;
gebėti kalbėti apie ateities planus;
gebėti pagrįsti savo nuomonę;
gebėti intonacija ir balsu stiprumu išryškinti pagrindinę informaciją;
gebėti suprasti girdimą tekstą ir pagrindinę informaciją, išryškintą intonaciją ir balsu stiprumu.*

2. skaitymas:

7 klasė

*gebėti skaityti žmogaus aprašymą, nesudėtingą CV;
gebėti skaityti lietuvių liaudies pasakas;
gebėti skaityti, suprasti ir apibendrinti teksto visumą;
gebėti vertinti skaitomame tekste parašytus dalykus, pasakyti savo nuomonę.*

8 klasė

*gebėti skaityti ir suprasti platesnį sociokultūrinį kontekstą apimančius tekstus duota tema (pvz.: autobiografija);
gebėti papasakoti, remiantis teksto visuma;
gebėti skaityti prozos kūrinį.*

3. rašymas:

7 klasė

*gebėti pagal pavyzdį parašyti savo gyvenimo aprašymą (CV);
gebėti raštu nuosekliai ir aiškiai apibūdinti save;
gebėti sąmoningai taikyti išmoktas rašybos taisykles, jomis naudotis;
gebėti rašyti pagal komunikavimo situaciją (oficialiai ir neoficialiai).*

8 klasė

*gebėti rašyti atsižvelgiant į rašymo tikslą;
gebėti rašyti nuosekliai ir aiškiai, taikyti nurodytas teksto (pvz.: autobiografijos) kūrimo strategijas;
gebėti parašyti nesudėtingą autobiografiją;
gebėti planuoti rašomą tekstą.*

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Lietuvių liaudies stebuklinės pasakos (2 pasakos pasirinktinai)

8 klasė

Kelių Lietuvos garsių žmonių biografijos, autobiografijos

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

- **žodžiai, žodžių junginiai, posakiai**

7 klasė

asmenų pavadinimų (*kartojimas*) (pvz.: *ponas, ponias, panelė, vyras, moteris, vaikas, mergina, mokinys/-ė, studentas/-ė ir t. t.*); asmenų fizinės ypatybės (*kartojimas*) (pvz.: *aukštas/-a, lieknas/-a ir t. t.*); asmenų fizinių savybių pavadinimai, išreikšti sudurtiniais žodžiais ir žodžių junginiais (pvz.: *ilgaplaukis/-ė, raudonskruostis/-ė, mėlynakis/-ė, mėlynų akių ir t. t.*); asmenų fizinių ypatybių pavadinimai, turintys priešingą reikšmę (*kartojimas*) (pvz.: *aukštas/-a ir žemas/-a; aukštaūgis/-ė ir žemaūgis/-ė, aukšto ūgio ir žemo ūgio*); asmenų būdo savybių pavadinimai (*kartojimas*) (pvz.: *linksmas/-a, kalbus/-i, energingas/-a, santūrus/-i ir t. t.*); asmenų savybių pavadinimai, išreiškiantys palyginamąjį santykį su kitais asmenimis (pvz.: *aukštesnis/-ė, darbštesnis/-ė ir t. t.*); tautybių pavadinimai (*pasirinktinai*); papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti (*tema, mintis, veikėjas/-a, autorius/-ė, pasakotojas/-a, planas, tikslas ir t. t.*).

ankstesnėse klasėse studijuoti mandagumo, džiaugsmo ir liūdesio posakiai (pvz.: *Ačiū už komplimentą! Malonu girdėti! Džiaugiuosi tai girdėdamas.-a! Kaip malonu! O, kaip smagu! Gaila! Liūdna žinia! Kaip gaila! ir t. t.*); posakiai ir klausimai, reiškiantys nuomonę, įsitikinimą (pvz.: *Aš manau, aš galvoju, esu tikras/-a, kad...; mano manymu, aš manyčiau, aš spėčiau, aš linkęs/-usi galvoti, sutinku, kad...; sutinku su tavo nuomone; Kokia tavo nuomonė? Kaip Jūs manote? Ar sutinkate, kad...? Aš žinau, kad... Aš nežinau... ir t. t.*).

8 klasė

profesijų pavadinimų kartojimas (*kartojimas*) (pvz.: *dėstytojas/-a; mokytojas/-a*); sudėtingesnių profesijų pavadinimai, išreikšti sudurtiniais žodžiais ar žodžių junginiais (pvz.: *biofizikas/-ė, automechanikas/-ė, interjero dizaineris/-ė, dailės istorikas/-ė, vyresnysis/-ioji inžinierius/-ė, viceprezidentas/-ė, antrasis valstybės sekretorius/-ė ir t. t.*); asmenų fizinių ir charakterio savybių lyginimas su kitais asmenimis, jų sinonimikos supratimas (pvz.: *aukštesnis/-ė, mėlynakis/-ė, ilgaplaukis/-ė ir kt.*); įvairių darbo vietų pavadinimai; *miestas, kaimas, centras; senamiestis, valstybė, valstija; šalių, žemynų pavadinimai* (*pasirinktinai*); papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti (*tema, mintis, problema, veikėjas/-a, autorius/-ė, pasakotojas/-a, planas, konfliktas ir t. t.*).

posakiai ir klausimai, reiškiantys įvairius nuomonės aspektus (užtikrinimą ir netikrumą, abejonę ir spėjimą) (pvz.: *esu tikras/-a, nesu tikras/-a, abejoju, ar...; Keista, kad...; įdomu, kad...; aš tikrai būsiu... aš tikriausiai... greičiausiai; abejoju, kad..., spėju, kad, ir t. t.*); ankstesnėse klasėse išmokti klausimai bei posakiai, reiškiantys nuomonę ar jos neturėjimą, abejojimą (pvz.: *Norėčiau paklausti, kokia jūsų nuomonė?; gal galėčiau pasiteirauti...? ir pan.*).

- **gramatinis turinys:**

7 klasė

Daiktavardžių ir būdvardžių derinimas bei linksniavimas: pakartojimas (lentelė su klausimais, galūnėmis, pavyzdžiais);

Būdvardis: vidinės ir išorinės ypatybės raiška (pvz.: aukštas, tamsiaplaukis; draugiškas, liūdnas);

Būdvardžių sinonimai, antonimai: vidinės ir išorinės ypatybės raiška (pvz.: aukštas – žemas, tamsus – šviesus; linksmas – liūdnas; šviesus, šviesiaplaukis, šviesių plaukų);

Lsamasis laikas: dabarties veiksmo raiška.

8 klasė

Veikėjų / asmenų pavadinimai su priesagomis -tojas, -toja; -ėjas, -ėja; -ininkas, -ininkė (pvz.: mokytoja, vairuotojas; pardavėjas, siuvėja; mokslininkė, bankininkas);

*Būdvardžiai su priesaga -ingas, -inga (pvz.: laimingas; protinga, turtingas);
Tariamiosios nuosakos raiška (pvz.: norėčiau, galėčiau, turėčiau).*

kita:

mokytojo papildytas turinys:

2 TEMA

7 klasė DRAUGAUKIME

8 klasė JEI AŠ BŪČIAU...

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti sieti klausomą ir skaitomą tekstą;

gebėti pakviesti, paraginti;

gebėti išskirti klausomo teksto esmę, detales;

gebėti paprašyti pakartoti ar paaiškinti;

gebėti pačiam pakartoti ar paaiškinti.

8 klasė

gebėti dalyvauti pokalbyje apie tikrus ar įsivaizduojamus dalykus;

gebėti tiksliai apibūdinti daiktus, žmones, profesijas, remiantis jų autobiografija;

gebėti išreikšti ir pagrįsti savo nuomonę;

gebėti sutikti / nesutikti / paneigti kitų nuomonę;

gebėti gauti informaciją iš kelių savytinių šaltinių, ją apibendrinti, palyginti.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti skaityti sąmoningai, naudojant mokytojo nurodytas skaitymo strategijas;

gebėti skaityti, suprasti ir glaustai atpasakoti šios temos tekstus (įskaitant asmeninius laiškus), neiškreipiant esmės;

gebėti suprasti klausimus ir į juos atsakyti, jų pagrindu daryti išvadas;

gebėti atpažinti tekste naują ar nurodytą informaciją.

8 klasė

gebėti vertinti skaitomus tekstus pagal pateiktus kriterijus;

gebėti lyginti skaitomus tekstus ir tai argumentuoti;

gebėti skirti asmeninį laišką nuo oficialaus;

gebėti skirti ir klasifikuoti pagrindines tekstų rūšis (grožinis, mokslinis, publicistinis).

3. rašymas:

7 klasė

gebėti raštu kreiptis į bendraamžį, giminaitį, parašyti asmeninį laišką;

gebėti raštu vartoti tiesioginius, klausiamuosius ir skatinamuosius sakinius;

gebėti tinkamai raštu vartoti kreipinius, taisyklingai juos skirti;

gebėti tinkamai raštu vartoti sinonimus, taisyklingai juos skirti.

8 klasė

gebėti skirti oficialų ir privatų rašymą;
gebėti parašyti oficialų laišką (mokyklos direktoriui, merui, prezidentui);
gebėti raštu perduoti reikiamą informaciją kitam žmogui ar žmonėms;
gebėti perteikti mintis tiksliai, glaustai, aiškiai.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Mūsų laiškai (www.musulaiskai.lt) (2-3 asmeniniai laiškai pasirinktinai)

8 klasė

Gedimino laiškas visiems krikščionims (kūrinį galima rasti www.saltiniai.info)

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

- **žodžiai, žodžių junginiai, posakiai**

7 klasė

ankstesnėse klasėse išmokti žodžiai, susiję su draugais bei draugavimu (pvz.: *geriausias draugas/-ė, pats geriausias / pati geriausia; kaimynas/-ė; jaunesnis/-ė, vyresnis/-ė; draugauti (draugauja, draugavo), bendrauti (bendrauja, bendravo), susirašinėti (susirašinėja, susirašinėjo), mokytis (mokosi, mokėsi); žmonių grupių pavadinimai (pvz.: bendraamžiai, jaunimas, suaugusieji, paaugliai ir t. t.); susirašinėjimo draugas/-ė; socialinės medijos žodynas (pvz.: tinklaraštis, internetas, internetinė svetainė, SMS žinutė, elektroninis laiškas, prisegtukas ir t. t.); veiksmažodžių kartojimas (susipažinti, žaisti, eiti pasivaikščioti, sportuoti, mokytis, lankyti, plaukti, susirašinėti ir kt.); kartu, drauge, dažnai, retai, kartais, visada; papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti.*

ankstesnėse klasėse išmokti posakiai, susiję su kvietimu, raginimu, pageidavimu (pvz.: *Gal norėtum...? Ar nori...; Aš norėčiau...; Mes galėtume...; Parašyk! ...; Paskambink! Ar galėtumėm susiskambinti?; Atsiųsk man nuotrauką...; Parašyk žinutę! ir t. t.).*

8 klasė

giminystės terminai ir profesijų pavadinimai (kartojimas) (pvz.: *teta, dėdė, močiutė, pusbrolis, pusseserė, prosenelis, prosenelė, dvytnys, dvytniai, antros eilės pusbrolis / pusseserė, giminė, giminės, giminaitis/-ė; mokytojas/-a, dainininkas/-ė, dailininkas/-ė, fotografas/-ė, dizaineris/-ė, architektas/-ė, mokslininkas/-ė, rašytojas/-a ir t. t.); žodžiai, reiškiantys charakterio savybes, susijusias su profesiniais polinkiais (pvz.: *menišką/-a, sportišką/-a, kūrybingą/-a; protinis/-ė, meninis/-ė, kūrybinis/-ė, mokslinis/-ė, matematinis/-ė; uolus/-i, darbštus/-i, kruopštus/-i ir t. t.); papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti.**

ankstesnėse klasėse išmokti posakiai, susiję su savo noro, pageidavimo, svajonės išreiškimu (pvz.: *Kuo tu norėtum būti užaugęs?; Kuo tu svajoji būti?; Aš norėčiau būti...; Aš norėčiau tapti, nes...; Jei aš būčiau..., tai...; Ką tu veiktum, jei būtum...; Kaip tu pasielgtum, jei būtum... ir t. t.); posakiai, susiję su savo nuomonės išreiškimu, argumentavimu (pvz.: *Koks, tavo manymu, yra...?; Jūsų manymu, ar tai...?; Tavo nuomone, ...; Mano nuomone, ...; Manau, kad..., nes...; ir t.).**

- **gramatinis turinys:**

7 klasė

Būdvardžių linksniavimas: supažindinimas (lentelė su klausimais, galūnėmis, pavyzdžiais);

Būdvardis: vidinės iš išorinės ypatybės raiška (pvz.: aukštas, tamsiaplaukis; draugiškas, liūdnas);

Daiktavardžių šauksmininkas: kreipinio raiška (pvz.: drauge!, Tomai!);

klausiamųjų sakinių konstravimas;

Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;

Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška.

8 klasė

*Būdvardžiai su priesagomis -iškas, -iška; -inis, -inė (pvz.: naujoviškas, draugiška; lininis, šokoladinė);
Mažybiniai maloniniai daiktavardžiai su priesagomis -elis, -elė; -ėlis, -ėlė, -(i)ukas, -(i)ukė (pvz.: vaikelis, mergelė; berniukas; mokinukė);
Veikėjų / asmenų pavadinimai su priesagomis -tojas, -toja, -ėjas, -ėja (tęsinys);
Sudėtiniai sąlygos sakiniai su jungtukais **jei, jeigu** (pvz.: Jei aš būčiau, tai...); jų skyryba;
Kreipinio skyryba;
Tariamiosios nuosakos raiška (tęsinys).*

kita:

mokytojo papildytas turinys:

3 TEMA

7 klasė MANO MIESTAS

8 klasė MANO ŠALIS IR LIETUVA

Gebėjimai – ko reikėtų mokytį

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

*gebėti papasakoti apie miesto pastatus, juos apibūdinti, nusakyti vietą;
gebėti gauti informaciją iš pasakojimų apie miestą, sieti ją su vaizdine informacija;
gebėti nurodyti sakytinės informacijos šaltinius (įskaitant reklaminius);
gebėti iš anksto pasirengus papasakoti apie pažįstamas vietas;
gebėti kaupti žodyną ir juo naudojantis, dalyvauti pokalbyje su bendraamžiais.*

8 klasė

*gebėti suprasti asmeninius pokalbius, išgirsti ir įsidėmėti reikalingą informaciją;
gebėti paklausti papildomos ar reikalingos informacijos;
gebėti dalyvauti nesudėtingoje diskusijoje, išreikšti susidomėjimą arba abejingumą;
gebėti palyginti, tiksliai apibūdinti vietovę.*

2. skaitymas:

7 klasė

*gebėti sieti skaitomą įvairių žanrų (įskaitant reklaminius) tekstą ir vaizdinę informaciją;
gebėti sieti klausomą ir skaitomą įvairių žanrų tekstą, įskaitant reklaminius;
gebėti skaityti lietuvių padavimus;
gebėti vertinti tekste išsakytas vertybines nuostatas.*

8 klasė

*gebėti skaityti asmeninį laišką (pvz.: su dviejų miestų, šalių aprašymo, lyginimo elementais);
gebėti papasakoti tekstą ar jo dalį, neiškreipiant prasmės;
gebėti identifikuoti teksto temą, problemą, pagrindinius veikėjus, konfliktą;
gebėti skaityti ir palyginti teksto veikėjų išgyvenimus ir patirtį su savąja;
gebėti skaityti atsakyti į klausimus apie pagrindines teksto mintis, veikėjus, problemą ir tai argumentuoti.*

3. rašymas:

7 klasė

*gebėti skirti meninį ir dalykinį rašymą;
gebėti jungti sakinius sakinius į aprašomąjį tekstą;
gebėti pagal pateiktą pavyzdį raštu apibūdinti detales, jas jungti į visumą;*

gebėti sukurti nesudėtingą reklaminių lankstinuką (kviečiantį aplankyti miestą, žymias vietas ir pan.).

8 klasė

gebėti parašyti asmeninį laišką (jame palyginti du miestus, dvi šalis ir pan.);

gebėti rašyti remiantis asmenine patirtimi;

gebėti raštu palyginti žinomus dalykus, naudojant palyginimus ir nesudėtingas metaforas;

gebėti pagal pateiktą pavyzdį perfrazuoti.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Padavimai (2 padavimai pasirinktinai apie miestų, miestelių, kaimų atsiradimą)

8 klasė

Mikalojaus Konstantino laišakai Sofijai (2-3 laišakai pasirinktinai; laiškų galima rasti www.saltiniai.info)

arba partizano Juozo-Lukšo Daumanto laišakai (2-3 laišakai pasirinktinai; laiškų galima rasti

www.partizanai.org/index.php/j-luksa-daumantas-laiskai-mylimosioms)

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

• žodžiai, žodžių junginiai, posakiai

7 klasė

gyvenviečių pavadinimai (pvz.: gyvenvietė, miestas, priemiestis, užmiestis, miestelis, kaimas, kaimelis, rajonas, rajono centras, apygarda); miesto dalių pavadinimai (pvz.: centras, senamiestis, naujamiestis, rajonas, seniūnija ir t. t.); miesto objektų pavadinimai (pvz.: parkas, tiltas, skveras, fontanas, paminklas, kiemas, gatvė, alėja, prospektas, aikštė, sankryža, skersgatvis, stotelė, stotis, oro uostas, uostas, prielauka ir t. t.); miesto pastatų pavadinimai (kartojimas) (pvz.: bankas, ligoninė, universitetas, bažnyčia, katedra, šventykla mokykla, institutas, akademija, kolegija, teatras, kino teatras, muziejus, galerija, parduotuvė, prekybos centras, restoranas, kavinė, užkandinė, valgykla ir t. t.); kryptį, padėtį nusakantys žodžiai (kairėje, dešinėje, tiesiai, atgal, pirmyn, kairėn; kairiau, dešiniau; per vidurį); papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti.

Koks čia pastatas? Kokia tai gatvė? Kaip vadinasi šis rajonas (gatvė, parkas ir pan.)? Kokie pastatai yra tavo mieste (senamiestyje, miesto centre ir t. t.)? Ar tai dailės muziejus? Kur yra dailės muziejus? Kaip nueiti iki pilies? Ar geriau važiuoti autobusu ar traukiniu? Kaip nuvykti į Trakus? Kur yra taksi? Atsiprašau, ar galite padėti? Gal galite parodyti žemėlapyje, kur mes esame? Gal galite pasakyti...? Gal gali patarti...? Atsiprašau, pasiklydau, man reikia pagalbos. Nesuprantu, kas čia parašyta, ar galite man padėti? (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

tautybių pavadinimai (kartojimas) (pvz.: lietuvis/-ė, rusas/-ė, lenkas/-ė, amerikietis/-ė, kinas/-ė ir t. t.); žodžiai, nusakantys geografinę padėtį (pvz.: šiaurė, pietūs, rytai, vakarai, pietryčiai, šiaurės vakarai, šiaurės rytai, rytuose, vakaruose); Lietuvos regionų pavadinimai (kartojimas): Aukštaitija, Dzūkija, Žemaitija, Suvalkija, Mažoji Lietuva); žodžiai, nusakantys vandens ir sausumos objektus (vandenynas, žemynas, sausuma; jūra, marios, upė, ežeras, pelkė, sąsiauris, įlanka, marios, tvenkinys; kalnas, kalva, kalnynas, žemuma, aukštuma; miškas, šilas, pieva, laukas, gojus); (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Atsiprašau, ar galite pakartoti? Prašom pakartoti, neišgirdau. Ar teisingai išgirdau? Ar supratau tave / jus teisingai, ...? Ar gali / galite papasakoti daugiau? Ką dar apie tai gali / galite pasakyti? Papasakok / papasakokite daugiau! Įdomu, ar / kaip / kur / kas / kodėl / kada / koks / kokia...? Kaip įdomu! Man smalsu, ar / kaip / kur / kas / kodėl / kada / koks / kokia...? Labai įdomi istorija (pasakojimas, nuotykis ir pan.); Norėčiau sužinoti,? Norėčiau paklausti,? Keista, kad... Kaip keista! Tikrai? Sunku patikėti! Negaliu

patikėti, kad.... ? Neįtikėtina! Manęs tai nedomina. Man neįdomu / nesvarbu. Man tai nerūpi. Nežinau, neturiu nuomonės; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

• **gramatinis turinys:**

7 klasė

Daiktavardžių kilmininkas: objektų pavadinimai (pvz.: Puntuko akmuo, Vilniaus gatvė, Baltijos jūra);

Daiktavardžių vietininkas: vietos raiška (pvz.: mieste, kieme, Lietuvoje, Amerikoje);

Būdvardžių vietininkas (pvz.: mažame mieste, siauroje gatvėje);

Daiktavardžių įnagininkas: kelio raiška (pvz.: eik keliu, taku, gatve, mišku);

Būdvardžių įnagininkas (pvz.: siauru keliu; plačia gatve);

Kelio raiška prielinksninėmis konstrukcijomis su per, po, pro su galininku (pvz.: per gatvę, pro kiemą);

Prieveiksmis: krypties raiška (pvz.: tiesiai, atgal, pirmyn, kairėn);

Krypties raiška prielinksninėmis konstrukcijomis su į, iš (pvz.: į gatvę, iš kiemo);

Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;

Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška.

8 klasė

Veiksmažodžiai su priešdėliais ap(i)-, į-, iš-, nu-, at-, už-, per-, pa-, pra- (krypties reikšmė) (pvz.: apeiti, įeiti, išeiti, nueiti, ateiti, užeiti, pereiti, paeiti, praeiti);

Prieveiksmių ir būdvardžių laipsniai (pvz.: gražiau, didesnė);

Gretinimo raiškarieveiksmiais ir būdvardžiais;

Gretinimo raiška lyginamosiomis konstrukcijomis su lyg, kaip (pvz.: Bostone kaip ir Vilniuje...);

Gretinimo raiška lyginamosiomis konstrukcijomis su tarsi, tartum (pvz.: Tokia šilta žiema buvo, tartum pavasaris).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

4 TEMA

7 klasė MANO POMĖGIAI (MENAI, SPORTAS)

8 klasė MOKAUSI KALBŲ IR KITŲ DALYKŲ

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti iš girdimo teksto atsirinkti reikalingą informaciją, ją derinti su jau turima;

gebėti dalyvauti pokalbyje apie pomėgius (menus, sportą);

gebėti suformuluoti savo nuomonę apie girdimą tekstą, ją pagrįsti;

gebėti paklausti kitų nuomonės apie pomėgius, meną, sportą ir į tokius klausimus atsakyti.

8 klasė

gebėti dalyvauti pokalbyje apie mokyklą ir studijuojamus dalykus;

gebėti iš klausos atpažinti žodžius, reiškiančius seką, dažnumą, laiką, vietą;

gebėti informuoti kitus apie studijuojamus dalykus;

gebėti suprasti girdimos informacijos ir atidaus klausymosi svarbą, bendraujant kita kalba;

gebėti pasitikslinti, perklausti.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti nurodyti skaitomo teksto (įskaitant interviu) veiksmo vietą, laiką, veikėjus;
gebėti suprasti, kad savo nuomonę reikia pagrįsti ir gebėti tai padaryti, remiantis tekstu;
gebėti rasti nurodytą informaciją žodiniuose ir nežodiniuose šaltiniuose;
gebėti vertinti perskaitytą tekstą (interviu) ar informaciją ir savo nuomonę pagrįsti.

8 klasė

gebėti skaityti ir suprasti įvairių stilių ir žanrų tekstus duota tema;
gebėti suprasti skirtumą tarp teksto ir jo santraukos;
gebėti sieti teksto ir jo santraukos istorinį ar kultūrinį kontekstą;
gebėti raiškiai skaityti ir intonuoti nesudėtingus įvairių žanrų tekstus.

3. rašymas:

7 klasė

gebėti pagal pavyzdį ar mokytojo padedamam kurti nesudėtingą interviu su pažįstamu žmogumi (draugu, giminiui);
gebėti stengtis rašyti taisyklingai, naudoti žinomas rašybos taisykles;
gebėti rašyti, vartojant nurodytos gramatikos konstrukcijas;
gebėti rašyti, taikant nurodytas rašymo strategijas.

8 klasė

gebėti parašyti perskaityto teksto žinoma tema santrauką;
gebėti planuoti efektyvų rašymo procesą, kaupti medžiagą;
gebėti raštu išreikšti savo nuomonę, ją pagrįsti;
gebėti pagal pavyzdį cituoti kitus rašytinius šaltinius.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Interviu su žinomu Lietuvos visuomenininku (rekomenduojama pasirinkti pokalbį, kuriame būtų kalbama apie veiklą, pomėgius ir kt.)

8 klasė

Martyno Mažvydo Katekizmas – pirma lietuviška knyga

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

- **žodžiai, žodžių junginiai, posakiai**

7 klasė

sporto šakų pavadinimai (*kartojimas*) (pvz.: *futbolas, krepšinis, plaukimas, beisbolas, dailusis, tenisas, čiuožimas, šachmatai ir t. t.*); meno šakų pavadinimai (*kartojimas*) (pvz.: *dailė, muzika, fotografija, keramika, grafika, tapyba, baletas ir t. t.*); veiksmožodžiai, nusakantys su sportu ar menu susijusius veiksmus (*kartojimas*) (pvz.: *sportuoti, čiuožti, slidinėti, žaisti krepšinį, žaisti šachmatais; dainuoti, šokti, groti, piešti, tapyti, kurti ir t. t.*); *papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti*; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

ankstesnėse klasėse išmokti posakiai, susiję su pomėgiais, užklasine veikla (*Kas tau patinka? Kuo tu domiesi? Ar tau patinka šitas aktorius, dainininkas, rašytojas? Taip / Ne, man patinka / nepatinka. Ar tu domiesi muzika, filmais? Kodėl tau patinka / nepatinka šita šokėja? Ką tu manai apie ...? Aš manau, kad ...; Mano nuomone, jis yra puikus, geras, įdomus / neįdomus.* posakiai, susiję su nuomonės reiškimu (pvz.: *Norėčiau paklausti ...; Gal galėčiau paklausti? Man įdomu, ar ... Noriu paklausti Turiu klausimą. Tikrai nežinau. Nesu tikras/-a. Abejoju. Keista! Kaip keista! Nesąmonė! Visai ne! Tikrai taip! Tikrai ne! ir pan.*); (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

studijuojamų dalykų pavadinimai (*kartojimas*) (pvz.: *anglų, ispanų kalba, matematika, dailė, muzika, istorija, geografija, kūno kultūra, chemija, algebra, biologija, fizika*); *laboratorija, studija, salė, koridorius; pamokų tvarkaraštis, dienotvarkė; pradėti (pradeda, pradėjo), trunks (trukti, truko), baigtis (baigiasi, baigėsi), nusibosti (nusibosta, nusibodo), (pa)vėluoti ((pa)vėluoja, (pa)vėlavo); kartoti (kartoja, kartojo); išmokti (išmoksta, išmoko), paaiškinti (paaiškina, paaiškino), domėtis (domisi, domėjosi), kartoti (kartoja, kartojo), sutikti (sutinka, sutiko), abejoti (abejoja, abejojo); žodžiai, reiškiantys dažnumą, seką (pvz.: *lygiai, po, be, pusė; dažnai, retai, nuolatos, visada, niekada, kartais, visą laiką, beveik visada, beveik niekada, retkarčiais, dažniausiai; pirmiausiai, pagaliau, paskui, galų gale, visų pirma ir t. t.*); prieveiksmiai, reiškiantys vertinimą, nuomonę (pvz.: *sunku, lengva, įdomu, sudėtinga, painu, neįdomu, nuobodu, malonu, gera ir t. t.*); *papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti*; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).*

ankstesnėse klasėse išmokti posakiai, susiję su studijuojamais dalykais, mokymusi, susidomėjimu kažkuo (*Atsiprašau, ar galite pakartoti? Prašom pakartoti, neišgirdau. Ar teisingai išgirdau, ... Ar supratau tave / jus teisingai, ...? Prašom paaiškinti! Ar galite paaiškinti? Ar gali / galite papasakoti daugiau? Ką dar apie tai gali / galite pasakyti? Papasakok / papasakokite daugiau! Įdomu, ar / kaip / kur / kas / kodėl / kada / koks / kokio... Kaip įdomu! Man smalsu, ar / kaip / kur / kas / kodėl / kada / koks / kokio... Labai įdomi istorija (pasakojimas, nuotykis ir pan.); Norėčiau sužinoti,? Norėčiau paklausti,? Keista, kad... Kaip keista! Tikrai? Sunku patikėti! Negaliu patikėti, kad.... Neįtikėtina! Manęs tai nedomina. Man neįdomu/nesvarbu. Man tai nerūpi. Nežinau, neturiu nuomonės. (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).*

- **gramatinis turinys:**

7 klasė

Laiko trukmė, reiškiamą konstrukcijomis su nuo... iki... (pvz.: Krepšinių žaidžiu nuo 3 valandos iki 4 valandos);

Daiktavardžių, skaitvardžių galininko linksnis: laiko trukmė (pvz.: pirmą valandą, pirmadienį);

Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;

Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška;

Būsimasis laikas: ateities veiksmo raiška.

8 klasė

Sangražiniai veiksmažodžiai (pvz.: Dažnai kalbuosi su seneliais; mokausi prancūzų kalbos, domiuosi istorija);

Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę, (pvz.: skaityti : perskaityti; kurti : sukurti; daryti : padaryti);

Priešpriešos raiška priešinamojo sujungimo sakiniiais su jungtukais bet, tačiau (pvz.: Man gerai sekasi mokytis anglų kalbą, tačiau nesiseka matematika).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

5 TEMA

7 klasė MANO AUGINTINIAI

8 klasė KITOS SAVAITĖS PLANAI

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti palyginti kelis girdimus tekstus (įskaitant skelbimus) žinoma tema;

gebėti pasirengus papasakoti apie pasirinktą gyvūną;
gebėti dalyvauti pokalbyje žinoma tema, mandagiai įsiterpti;
gebėti atsakyti į detalius klausimus žinoma tema;
gebėti perklausti, pasitikslinti, paprašyti paaiškinti.

8 klasė

gebėti detaliai kalbėti apie būsimus kitos savaitės įvykius;
gebėti suprasti girdimą tekstą apie būsimus įvykius;
gebėti klausant atpažinti žodžius, reiškiančius vietą, laiką, dažnumą, seką;
gebėti pasiūlyti kelis ateities veiksmo variantus;
gebėti apibendrinti, daryti išvadas.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti skaityti ir suprasti skelbimus žinoma tema;
gebėti suprasti tekste sinonimus, antonimus, kreipinius, palyginimus;
gebėti suprasti tekste pakartojimus, epitetus, retorinius klausimus;
gebėti skaityti ir suprasti patarles, priežodžius, pajuokavimus.

8 klasė

gebėti grupuoti ir apibendrinti informaciją, gautą iš kelių skaitomų šaltinių, įskaitant laiką ir vietą;
gebėti skaityti aktyviai ieškant informacijos (laiko, vietos), konspektuojant, užsirašant reikiamą informaciją;
gebėti kelti klausimus apie teksto temą, pagrindinius veikėjus, problemą, mintį;
gebėti vertinti tekste išsakytas mintis, požiūri.

3. rašymas:

7 klasė

gebėti raštu detaliai apibūdinti žmogų, gyvūną ar objektą;
gebėti parašyti nesudėtingą tekstą, siekiant sudominti (pvz.: skelbimą su gyvūno aprašymo elementais);
gebėti raštu palyginti gyvūnus;
gebėti rašyti juodrašti, jį koreguoti, po to rašyti švaraštį.

8 klasė

gebėti parašyti nesudėtingą rašinio planą;
gebėti parašyti nesudėtingą rašinį, remiantis planu;
gebėti raštu detaliai apibūdinti laiką, vietą;
gebėti rašyti kuo taisyklingiau, naudojantis gramatikos ir sintaksės taisyklėmis.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Lietuvoje veikiančios gyvūnų globos organizacijos (pvz.: VŠĮ Penka koja, Šiaulių letenėlė ir kt.)
(rekomenduojama skaityti gyvūnų aprašymus, pateiktus šių organizacijų puslapiuose)

8 klasė

lrt.lt PANORAMA. (1-2 laidų ar jų ištraukų peržiūra; laidų galima rasti www.lrt.lt/mediateka)

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokyti

• žodžiai, žodžių junginiai, posakiai

7 klasė

gyvūnų pavadinimai (kartojimas) (pvz.: naminiai ir laukiniai gyvūnai, žvėrys, pagrindiniai paukščiai, pagrindiniai vabzdžiai, ropliai, žuvis); veiksmazodžiai, susiję su gyvūnų priežiūra (pvz.: auginti (augina,

augino), laikyti (laiko, laikė), prižiūrėti (prižiūri, prižiūrėjo), tvarkyti (tvarko, tvarkė), valyti (valo, valė); išleisti į lauką, išvesti pasivaikščioti); veiksmazodžiai, susiję su gyvūnų mityba (pvz.: ėsti (ėda, ėdė), šerti (šeria, šėrė), maitinti (maitina, maitino), lesinti (lesina, lesino), lesti (lesa, lesė), girdyti (girdo, girdė), lakti (laka, lakė); naminių gyvūnų gyvenamosios vietos (pvz.: būda, narvas, narvelis, akvariumas, inkilas ir t. t.); būdvardžiai, apibūdinantys gyvūnų išvaizdą (pvz.: pūkuotas/-a, rainas/-a, margas/-a ir t. t.); papildomas žodynas, reikalingas skaitomiems tekstams suprasti; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Ar laikai / laikote naminių gyvūnų? Mes turime šunį ir katę. Aš neturiu jokių naminių gyvūnų. Ar turi šunį (katę, žuvytę ir t. t.)? Koks tavo augintinio vardas? Mano šuns vardas Reksas. Kaip rūpiniesi savo naminiu gyvūnu? Ką tavo gyvūnas ėda? Kas jį šeria? Kaip reikia rūpintis šunimi (kate, paukščiu ir t. t.). Kaip patartum prižiūrėti paukštį (žiurkėną, vėžliuką ir t. t.); posakiai, susiję su nuomonės raiška, klausimais, perklausimu (pvz.: Gal gali/galite papasakoti; Ar supratau tave/jus teisingai, ...?; Prašom paaiškinti!; Ar galite paaiškinti? Ar gali / galite papasakoti daugiau? Ką dar apie tai gali / galite pasakyti? Papasakok / papasakokite daugiau! (sąrašą galima papildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

(ankstesnių klasių šios temos žodynas); savaitės dienų pavadinimai (kartojimas); šiandien, vakar, užvakar, ryt, poryt, kasdien; valanda, minutė; be, po, pusė; rytais, vakarais; dieną, rytą, ryte, vakare; kiekvieną pirmadienį; žodžiai, nusakantys dažnumą (kartojamas).

Ką darysi / veiksi kitą savaitę? Ką darysi / veiksi kiekvieną dieną? Ką darysi /veiksi savaitgalį? Kelintą valandą? Kada prasidės / baigsis? Pirmadienį / antradienį!; (sąrašą galima papildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

• gramatinis turinys:

7 klasė

Būdvardis: vidinės iš išorinės ypatybės raiška (tęsinys);

Būdvardžių sinonimai, antonimai: vidinės ir išorinės ypatybės (tęsinys);

Daiktavardžių galininkas: laiko raiška (pvz.: dieną, vasarą);

Būdvardžių galininkas: (pvz.: gražią dieną, ankstų rytą);

Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;

Esamasis laikas: apibendrinto laiko raiška.

8 klasė

Sudurtiniai daiktavardžiai (pvz.: savaitgalis, pirmadienis, saulėlydis);

Sudurtiniai būdvardžiai (pvz.: ilgapirštis, mėlynakis, ilgaplaukis);

Priešdėliniai veiksmazodžiai, turintys rezultato reikšmę (tęsinys).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

6 TEMA

7 klasė NORIU VALGYTI SVEIKAI

8 klasė ŠEIMOS DIENA VIRTUVĖJE

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti dalyvauti parengtoje diskusijoje aktualia tema (sveika mityba);

gebėti suprasti klausomą tekstą aktualia tema;

gebėti išreikšti savo nuomonę aktualia tema, ją argumentuoti;
gebėti apibendrinti, daryti nesudėtingas išvadas.

8 klasė

gebėti dalyvauti pokalbyje apie maistą, mandagiai įsiterpti;
gebėti pasirengus duoti interviu žinoma tema (maistas);
gebėti aptarti skelbimą žinoma tema;
gebėti gana tiksliai paaiškinti nesudėtingą procesą, veiksmų eiliškumą, pvz.: gaminant maistą.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti dirbti su skirtingo pobūdžio tekstais (įskaitant rašinį), atsižvelgiant į skaitymo tikslą;
gebėti skaityti ir suprasti informacijos nurodyta tema nurodytuose šaltiniuose;
gebėti apibendrinti informaciją iš įvairių šaltinių;
gebėti glaustai atpasakoti ir pagrįsti perskaitytą tekstą, neiškreipiant informacijos.

8 klasė

gebėti dirbti su skirtingo pobūdžio tekstais, atsižvelgiant į skaitymo tikslą;
gebėti skaityti ir susieti skirtingus šaltinius;
gebėti identifikuoti tekste neaiškius dalykus, mokėti išsiaiškinti;
gebėti naudotis žinytais, žodynais.

3. rašymas:

7 klasė

gebėti rašyti nesudėtingą, nedidelės apimties rašinį (pvz.: apie šeimos valgymo įpročius);
gebėti išdėstyti detales, laikantis visumos ir detalių santykio;
gebėti pagal pateiktą pavyzdį raštu naudoti teksto siejimo priemones;
gebėti raštu vartoti įvardžius,rieveksmius, nurodytas prielinksnes konstrukcijas.

8 klasė

gebėti kurti nesudėtingus skelbimus (pvz.: apie artėjantį kalėdinį vakarėlį);
gebėti rašant panaudoti perskaitytą informaciją;
gebėti stengtis (pagal išgales) rašyti tiksliai, vengiant pasikartojimų;
gebėti rašant taikyti vardažodžių ir veiksmažodžių kaitybos žinias, lenteles.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Kada ir kaip Lietuvoje atsirado bulvės, kava, arbata ir kt.?

8 klasė

Beatos virtuvė (pasirinktinai 2 vaizdo įrašai, kuriuos galima rasti youtube.com kanale)

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

• žodžiai, žodžių junginiai, posakiai

7 klasė

maisto produktų pavadinimai (kartojimas); baltymai, angliavandeniai, riebalai, vitaminai, mineralai; vaistažolės; maisto papildai, maisto pakaitalai; kūno dalių pavadinimai (kartojimas), ligų pavadinimai (kartojimas).

Kokie patiekalai tau labiausiai patinka? Man patinka sriubos. Aš mėgstu saldumynus. Aš nemėgstu daržovių. Kokie gėrimai tau labiausiai patinka? Mėgstu visokias sultis, tik ne pomidorų. Kokie užkandžiai? Mėgstu visokias salotas, tik be grybų. Ar tu labiau mėgsti ledus ar tortą? Labiau mėgstu ledus, tik ne braškinius. Kur

tu mėgsti pietauti? Pietauti mėgstu namuose, bet kartais patinka ir restorane. Ar labiau mėgsti pietauti namuose ar restorane? Labiau mėgstu pietauti restorane, o vakarieniauti namuose. Ar tau patinka greito maisto restoranai? Taip, patinka. Taip, patinka, bet ne visi. Ne, visai nepatinka. Ko norėtum valgyti vakarienei? Norėčiau bulvinių blynų su grietine. Norėčiau vištienos, bet nedaug. Ką šiandien valgysite? Norėtume kažko iš karštų patiekalų. Ko norite užsisakyti? Norėčiau arbatos ir deserto (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

maisto produktų pavadinimai (*kartojimas*); *receptas, sudėtis*; svorio ir tūrio matai (*šaukštelis, žiupsnelis, gramas, kilogramas, stiklinė, litras*); *gaminti (gamina, gamino), virti (verda, virė), kepti (kepa, kepė), įdėti (įdeda, įdėjo), sumaišyti (sumaišo, sumaišė), išminkyti (išminko, išminkė)*; *supilti (supila, supylė)*; *keptas/-a, virtas/-a, žalias/-ia (nevirtas), šviežias/-ia, surūgęs/-usi, sugedęs/-usi*. ; *patiekalas, šaltas / karštas patiekalas, užkandis / užkandžiai, gėrimas / gėrimai, saldūs patiekalai, saldumynai, desertas*; *kavinė, restoranas, meniu, valgiaraštis, padavėjas/-a, sąskaita*; valgių savybių pavadinimai (*skanu, neskanu; saldus/-i, rūgštus/-i, sūrus/-i, kartus/-i*); *alkanas/-a, sotus/-i, ištroškęs/-usi*; indų ir įrankių pavadinimai (*puodas, keptuvė, arbatinis, puodelis, stiklinė, lėkštė, lėkštutė, šaukštas, šaukštelis, peilis, šakutė, servetėlė*); valgyimo procesų pavadinimai (*pavalgyti (pavalgo, pavalgė), atsigerti (atsigeria, atsigėrė), užkasti (užkanda, užkando), paragauti (paragauja, paragavo), pusryčiauti (pusryčiauja, pusryčiaavo), pietauti (pietauja, pietavo), vakarieniauti (vakarieniauja, vakarieniavo)*); *užsisakyti (užsisako, užsisakė)*; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Ar mėgsti gaminti maistą? Taip, labai mėgstu! Ne, man visai nepatinka. Mano sesė labai mėgsta gaminti. Koks tavo mėgstamiausias receptas? Ką labiausiai mėgsti gaminti? Aš labai mėgstu kepti sausainius. Turiu mėgstamą sausainių receptą. Kokių produktų tau reikia? Man reikia šimto gramų sviesto, pusės šaukštelio druskos ir t. t. Pirmiausiai reikia viską išmaišyti, tada išminkyti, tada ... ir t. t.

• gramatinis turinys:

7 klasė

*Daiktavardžių galininkas: objekto raiška (pvz.: mėgstu **daržoves**, valgau **sriubą**);*

*Būdvardžių galininkas (pvz.: mėgstu **šviežias** daržoves, valgau **skanią** sriubą);*

*Daiktavardžių kilmininkas: tiesioginio objekto raiška (pvz.: noriu **torto**, reikia **obuolių**);*

*Būdvardžių kilmininkas (pvz.: noriu **šokoladinio** torto, reikia **saldžių** obuolių);*

*Daiktavardžių kilmininkas: neigiamo objekto raiška (pvz.: nemėgstu **pieno**, nenoriu **duonos**);*

*Būdvardžių kilmininkas (pvz.: nemėgstu **šilto** pieno, nenoriu **juodos** duonos);*

*Daiktavardžių įnagininkas: įrankio raiška (pvz.: valgau (**su**) **šakute**, maišau (**su**) **šaukštu**);*

*Būdvardžių įnagininkas (pvz.: valgau (**su**) **nauja** šakute, maišau (**su**) **mediniu** šaukštu);*

Būdvardžių laipsniavimas (pvz.: skanus → skanesnis → skaniausias);

Liepiamoji nuosaka: liepimo, prašymo, skatinimo raiška (pvz.: paduok, įpilk, atnešk);

Sąlygos sakiniai: prašymo, skatinimo raiška (pvz.: Jei gali, paduok, atnešk...);

Būtaisis kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška.

8 klasė

Veiksmazodžiai su priesagomis -inėti, -dinėti (pvz.: klausinėti, jodinėti);

Priešpriešos raiška priešinamojo sujungimo sakiniiais su bet, tačiau (tęsinys);

Klausimo raiška intonacija ir žodžių tvarka;

Tiesioginės kalbos skyryba, skirtumai nuo anglų kalbos.

kita:

mokytojo papildytas turinys:

7 klasė RŪPINUOSI SAVIMI

8 klasė MAN SVARBU, KAIP AŠ JAUČIUOSI IR KAIP ATRODAU

Gebėjimai – ko reikėtų mokyti

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

*gebėti suprasti kito pasakojimą apie sveikatą, kaip rūpinasi savimi;
gebėti sieti girdimą tekstą su jo rašytiniu variantu;
gebėti glaustai nusakyti girdėto teksto turinį;
gebėti perklausti, pasitikslinti informaciją.*

8 klasė

*gebėti sklandžiai papasakoti, kaip jaučiasi;
gebėti sieti girdimą tekstą su vaizdine medžiaga;
gebėti argumentuotai išreikšti savo nuomonę, požiūrį, duoti patarimų;
gebėti aiškiai, įtaigiai kalbėti.*

2. skaitymas:

7 klasė

*gebėti rasti reikiamą informaciją skaitomame tekste (įskaitant reklaminių lankstinukų);
gebėti suprasti ir apibendrinti skaitomo teksto visumą;
gebėti nurodyti skaitomo teksto temą, tikslą;
gebėti vertinti skaitomame tekste išsakytą nuomonę, vertybines nuostatas.*

8 klasė

*gebėti gretinti ir apibendrinti informaciją, gautą iš kelių skirtingų skaitomų šaltinių, įskaitant interviu;
gebėti išskirti teksto esmę ir svarbias detales;
gebėti atpasakoti perskaitytą tekstą;
gebėti vertinti tekste išsakytą nuomonę, išreikšti savo nuomonę / paklausti kito nuomonės.*

3. rašymas:

7 klasė

*gebėti kurti informacinį lankstinuką (apie sporto klubą, vitaminus ar kt.);
gebėti rašyti atsižvelgiant į skirtingo stiliaus reikalavimus;
gebėti kurti tekstą laikantis raštingumo reikalavimų;
gebėti redaguoti, pildyti parašytą tekstą.*

8 klasė

*gebėti kurti interviu (su sportininku / sportą mėgstančiu asmeniu);
gebėti kurti tekstą laikantis raštingumo reikalavimų;
gebėti kurti tekstą vartojant sinonimų, palyginimų, frazeologizmų ir kt.
gebėti redaguoti, pildyti parašytą tekstą (savo interviu).*

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Kaip į Lietuvą atkeliavo krepšinis?

8 klasė

Interviu su keliais garsiais Lietuvos sportininkais

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokyti

- **žodžiai, žodžių junginiai, posakiai**

7 klasė

kūno dalių pavadinimai (pvz.: *akis, ausis, galva, kaklas, koja, nosis ir kt.*); vidaus organų pavadinimai (pvz.: *širdis, plaučiai, skrandis ir kt.*); ligų pavadinimai (pvz.: *gripas, sloga, uždegimas*); vaistų formų pavadinimai (*tabletė, lašai, milteliai, injekcija, tepalas*); kūnas, liga, ligonis/-ė, sveikata, temperatūra, temperatūra kyła / krinta, turėti temperatūros, operacija, žaizda, kraujas, skiepai, vaistinė, vaistai (*gerti vaistus, leisti vaistus*), receptas, poliklinika, klinika, ligoninė, registratūra, kortelė, kabinetas, palata, tyrimai, greitoji (*pagalba*), gydytojas/-a, šeimos gydytojas/-a, vaistininkas/-ė; *ramus/-i, stiprus/-i, silpnas/-a, piktas/-a, sveikas/-a; jaustis (jaučiasi, jautėsi), sirgti (serga, sirgo), mirti (miršta, mirė), skaudėti (skauda, skaudėjo), pavargti (pavargsta, pavargo), sveikti (sveiksta, sveiko), kosėti (kosėja, kosėjo), čiaudėti (čiaudi, čiaudėjo), griūti (griūva, griuvo), susilaužyti (susilaužo, susilaužė), nudegti (nudega, nudegė), susižeisti (susižeidžia, susižeidė), apsinuodyti (apsinuodija, apsinuodijo), skiepyti(s) (skiepija(si), skiepijo(si)).*

Kaip jautiesi? Kaip jaučiatės? Ačiū, geriau. Ar labai skauda? Mažiau skauda. Dar skauda. Ką skauda? Koją. Čia skauda. Skauda galvą. Turiu / Neturiu temperatūros. Man bloga. Pargriuvau ir susilaužiau ranką. Kaip gaila, kad tu susirgai. Kaip gaila, kad jūs susirgote. Sveik! Sveikite! Greičiau pasveik! Greičiau pasveikite!

8 klasė

sporto šakų pavadinimai (pvz.: *krepsinis, futbolas, tenisas, ledo ritulys, tinklinis, slidinėjimas, bėgimas, plaukimas ir kt.*); asmenų pavadinimai (pvz.: *krepsininkas/-ė, futbolininkas/-ė; tenisininkas/-ė ir kt.*); *vegetaras/-ė, veganas/-ė; varžybos, treniruotė, mankšta; sveikas/-a, pavargęs, pavargusi; sportuoti (sportuoja, sportavo), mankštintis (mankštinasi, mankštinosi) treniruotis (treniruojasi, treniravosi), stovėti (stovi, stovėjo), sėdėti (sėdi, sėdėjo), sėstis (sėdasi, sėdosi), gulėti (guli, gulėjo), gultis (gulasi, gulėsi), eiti (eina, ėjo), bėgti (bėga, bėgo), daryti (daro, darė), duoti (duoda, davė), imti (ima, ėmė), stumti (stumia, stūmė), traukti (traukia, traukė), nešti (neša, nešė), mesti (meta, metė), laikyti (laiko, laikė), laimėti (laimi, laimėjo), pralaimėti (pralaimi, pralaimėjo), rungtis (rungiasi, rungėsi).*

Ar tu sportuoji? Taip, man patinka žaisti krepšinį. Ar tu rytais darai mankštą? Taip / Ne. Man kiekvieną ketvirtadienį vyksta plaukimo treniruotė. Esu vegetaras. Aš nevalgau mėsos.

- **gramatinis turinys:**

7 klasė

*Sąlygos raiška šalutiniais sakiniais su jei, jeigu (pvz.: *Jei / Jeigu gersiu vitaminus, būsiu sveikesnis*); Būtais kartinis laikas: *praeities vienkartinio veiksmo raiška.**

8 klasė

Būdvardžiai su priesaga -ingas, -inga (tęsinys);

Būdvardžiai su priesagomis -iškas, -iška; -inis, -inė (tęsinys);

Sangražiniai veiksmažodžiai (tęsinys).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

8 TEMA

7 klasė PRAMOGOS SU DRAUGAIS

8 klasė ATSAKINGAI PLANUOJU IR LEIDŽIU SAVO LAISVALAIKĮ

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti suprasti kito pasakojimą apie pramogas su draugais;

gebėti atpasakoti kito pasakojimą apie pramogas su draugais;
gebėti iš anksto pasirengus papasakoti apie pramogas su draugais;
gebėti perklausti, paprašyti pakartoti, paaiškinti.

8 klasė

gebėti sieti girdimą tekstą su vaizdine medžiaga;
gebėti paaiškinti girdėtą pasakojimą;
gebėti pasakoti nuotykius, įvykius laikantis chronologijos;
gebėti diskutuojant išsakyti argumentuotą nuomonę.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti aiškiai skaityti pasirinktą tekstą ar teksto ištrauką;
gebėti sieti klausomą tekstą ir skaitomą informaciją;
gebėti aiškiai skaityti vaidmenimis;
gebėti komentuoti veikėjų elgesį, išgyvenimus.

8 klasė

gebėti nurodyti skaitomo teksto temą, tikslą;
gebėti neiškreipiant prasmės atpasakoti skaitytą tekstą ar jo dalį;
gebėti komentuoti veikėjų elgesį, išgyvenimus;
gebėti paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis.

3. rašymas:

7 klasė

gebėti kurti atpasakojimą (laikantis įvykių / veiksmų chronologinės eigos);
gebėti kurti tekstą, pagrįstą asmenine patirtimi;
gebėti mintis formuluoti aiškiai ir tiksliai;
gebėti taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles;
gebėti taikyti rašytinio teksto komponavimo vienetus (įžanga, dėstymas, išvados).

8 klasė

gebėti rašyti dienoraštį (apie dienos įvykius, nuotykius, pokalbius mintis, jausmus ir kt.) bei taikyti dienoraščio žanrui keliamus reikalavimus;
gebėti rašyti atsižvelgiant į tikslą, situaciją, adresatą;
gebėti kurti tekstą, pagrįstą asmenine patirtimi;
gebėti taikyti pagrindines lietuvių kalbos rašybos, vardažodžių linksniavimo, veiksmažodžių asmenavimo taisykles;
gebėti siekti gyvumo, vaizdumo naudojantis leksikos, gramatikos ir sintaksės teikiamomis galimybėmis.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Didžiausi Lietuvos dienraščiai. 1-2 pasirinktų straipsnių pristatymas.

8 klasė

Ištrauka iš Partizano Dzūko dienoraščio (kūrinį galima rasti www.saltiniai.info)

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokyti

- žodžiai, žodžių junginiai, posakiai

7 klasė

pomėgis, hobis, kinas, filmas, kompiuteris, muzika, sportas, šokiai, teatras, knyga, daina, dienoraštis, žaidimas; mėgti (mėgsta, mėgo), patikti (patinka, patiko), dainuoti (dainuoja, dainavo), groti (groja, grojo), piešti (piešia, piešė), skaityti (skaito, skaitė), šokti (šoka, šoko), sportuoti (sportuoja, sportavo), žvejoti (žvejoja, žvejojo), keliauti (keliauja, keliavo), plaukioti (plaukioja, plaukiojo), maudytis (maudosi, maudėsi), slidinėti (slidinėja, slidinėjo), stovyklauti (stovyklauja, stovyklavo), fotografuoti (fotografuoja, fotografavo), siūti (siuva, siuvo), vaidinti (vaidina, vaidino), klausyti muzikos, žaisti kompiuteriu, rinkti pašto ženklus, žiūrėti televizorių, rašyti dienoraštį, gaminti maistą; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Ką tu mėgsti veikti? Kas tau patinka? Kuo tu domiesi? Ar tau patinka žaisti šaškėmis? Taip / Ne, man patinka / nepatinka žaisti šaškėmis. Ką tu mėgsti daryti / veikti savaitgaliais? Ką tu mėgsti veikti / daryti po pamokų? Mėgstu skaityti knygas. O tu?; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

asmenų pavadinimai (pvz.: dainininkas/-ė, rašytojas/-a, sportininkas/-ė, politikas/-ė, šokėjas/-a); populiarius/-i, žymus/-i, garsus/-i, įdomus/-i; laisvalaikis, būrelis, mėgti (mėgsta, mėgo), patikti (patinka, patiko), dainuoti (dainuoja, dainavo), groti (groja, grojo), piešti (piešia, piešė), skaityti (skaito, skaitė), šokti (šoka, šoko), sportuoti (sportuoja, sportavo), žvejoti (žvejoja, žvejojo), keliauti (keliauja, keliavo), plaukioti (plaukioja, plaukiojo), maudytis (maudosi, maudėsi), slidinėti (slidinėja, slidinėjo), stovyklauti (stovyklauja, stovyklavo), fotografuoti (fotografuoja, fotografavo), siūti (siuva, siuvo), vaidinti (vaidina, vaidino), susitikti (susitinka, susitiko), leisti (leidžia, leido); (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Kas tau patinka? Kuo tu domiesi? Ar tau patinka šitas aktorius, dainininkas, rašytojas? Taip / Ne, man patinka / nepatinka. Ar tu domiesi muzika, filmais? Kodėl tau patinka / nepatinka šita šokėja. Ką tu manai apie ...? Aš manau, kad ...; Mano nuomone, jis yra puikus, geras, įdomus / neįdomus; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

• gramatinis turinys:

7 klasė

*Daiktavardžių naudininkas: netiesioginio subjekto raiška (pvz.: **Tomui** patinka; **broliui** nepatinka);*

*Daiktavardžių įnagininkas: įrankio raiška (pvz.: skambinti **pianinu**, piešti **pieštuku**);*

*Būdvardžių įnagininkas: (pvz.: skambinti **senu** pianinu, piešti **raudonu** pieštuku);*

Daiktavardžių vietininkas: vietos raiška (pvz.: parke, salėje);

*Būdvardžių vietininkas (pvz.: **dideliame** parke; **mažoje** salėje);*

Būsimasis laikas: ateities veiksmo raiška.

8 klasė

Prielinksniai: būdo raiška prielinksnių konstrukcijomis su iki, iš, su lyginamosiomis konstrukcijomis.

Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę (tęsinys).

Sangražiniai veiksmažodžiai (tęsinys).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

9 TEMA

7 klasė SAVARANKIŠKAI APSIPERKU

8 klasė DOMIUOSI, KAIP REIKIA SUTAISYTI, PADARYTI ĮVAIRIUS DAIKTUS

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti sieti girdimą tekstą (atsiliepimą) su vaizdine medžiaga;
gebėti tiksliai apibūdinti daiktą;
gebėti išsakyti ir pagrįsti išsakytą nuomonę;
gebėti perklausti, pasitikslinti, paprašyti paaiškinti.

8 klasė

gebėti sieti iš kelių skirtingų šaltinių (įskaitant instrukciją) gautą girdimą informaciją;
gebėti glaustai paaiškinti girdėtą tekstą (įskaitant paprastas instrukcijas);
gebėti tiksliai, aiškiai paaiškinti nesudėtingą procesą (Kaip tai daroma? Kaip tai galima padaryti / pataisyti?);
gebėti pakankamai taisyklingai ir sklandžiai kalbėti.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti aiškiai skaityti tekstą ar teksto dalį;
gebėti glaustai nusakyti perskaityto teksto esmę;
gebėti sieti kelis skirtingus tekstus bei daryti apibendrinančias išvadas;
gebėti atsakant į klausimus, paaiškinti svarbiausias teksto mintis.

8 klasė

gebėti glaustai nusakyti perskaityto teksto (nesudėtingos instrukcijos) esmę;
gebėti daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas;
gebėti išskirti svarbiausią informaciją skaitomame tekste;
gebėti sieti kelis skirtingus tekstus bei daryti apibendrinančias išvadas.

3. rašymas:

7 klasė

gebėti sukurti nesudėtingą atsiliepimą (pvz.: kaip vertinate naujai įsigytą prekę, prietaisą);
gebėti rašyti atsižvelgiant į tikslą, situaciją ir adresatą;
gebėti raštu išsakyti savo nuomonę, požiūrį; tai pagrįsti;
gebėti mintis formuluoti tiksliai ir aiškiai;
gebėti taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles.

8 klasė

gebėti sukurti instrukciją (kaip sutaisyti daiktą; kaip pasigaminti daiktą).
gebėti rašyti atsižvelgiant į tikslą, situaciją ir adresatą;
gebėti siekti informacijos tikslumo, aiškumo, glaustumo;
gebėti taikyti pagrindines lietuvių kalbos rašybos, vardažodžių linksniavimo, veiksmažodžių asmenavimo taisykles.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Kada ir kaip Lietuvoje atsirado elektra, telefonai, internetas?

8 klasė

Dabartinės Lietuvos išradimai

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokyti

• žodžiai, žodžių junginiai, posakiai

7 klasė

parduotuvių / skyrių pavadinimai (pvz.: maisto prekių parduotuvė, batų parduotuvė, žaislų parduotuvė, knygynas, sporto prekių parduotuvė, papuošalų parduotuvė ir kt.); papuošalų pavadinimai (pvz.: apyrankė,

auskarai, grandinė, karoliai, žiedas ir kt.); drabužių pavadinimai (pvz.: paltas, striukė, pirštinės, kepurė, kelnės, suknelė, sijonas ir kt.); maisto prekių pavadinimai (pvz.: duona, sviestas, sūris, dešra, pienas, cukrus, miltai ir kt.); paštas, bankas, ligoninė, kavinė, biblioteka, sporto klubas, prekybos centras, turgus, mugė, prekystalis, lentyna, svarstyklės; pinigai, suma, kaina, nuolaida, euras, doleris, centas, maišas, maišelis, pakelis, dėžė, dėžutė; pirkti (perka, pirko), ieškoti (ieško, ieškojo), kainuoti (kainuoja, kainavo), mokėti (moka, mokėjo), sverti (sveria, svėrė), prekiauti (prekiauja, prekiaavo).

Atsiprašau, ar galite pasakyti ... Gal galite pasakyti, kur yra ... Norėčiau išsiųsti laišką ... Kiek kainuoja šis rašiklis, puodelis, kamuolys ir kt.? Šis rašiklis labai brangus, kainuoja tris eurus. Ar galite parodyti šį daiktą? Ar turite mėlynos spalvos rašiklį? Kiek tau reikia sąsiuvinių? Man reikia trijų sąsiuvinių. Ar turite kitokios spalvos, dydžio šią suknelę? Ar turite šio autoriaus knygu? (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

lūžti (lūžta, lūžo), sulūžti (sulūžta, sulūžo), laužyti (laužo, laužė), sulaužyti (sulaužo, sulaužė), plyšti (plyšta, plyšo), (su)plyšti (suplyšta, suplyšo), dužti (dūžta, dužo), (su)dužti (sudūžta, sudužo), kirpti (kerpa, kirpo), įkirpti (įkerpa, įkirpo), klijuoti (klijuoja, klijava), suklijuoti (suklijuoja, suklijavo), taisyti (taiso, taisė), sutaisyti (sutaiso, sutaisė), pataisyti (pataiso, pataisė), siūti (siuva, siuvo), susiūti (susiuva, susiuvo), pagaminti (pagamina, pagamino).

Sugedo mano telefonas. Ar gali padėti pataisyti? Ar žinai, kaip reikia sutaisyti šitą daiktą? Taip, žinau. Ne, nežinau. Atsiprašau, ar galite padėti? Sugedo mano kompiuteris. Kiek kainuos jo taisymas. Ar gali susiūti šį megztinį? Perkirpkite popieriaus lapą pusiau. Sulenkite popieriaus lapą pusiau. Tau / Jums reikės popieriaus, klijų, žirklių. (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

• gramatinis turinys:

7 klasė

Daiktavardžių galininkas: objekto raiška (tęsinys);

Būdvardžių galininkas (tęsinys);

Neigimo raiška dalelytėmis ne ir nė, jungtukais nei ... nei (pvz.: Nenoriu **nei** šito, **nei** ano rašiklio);

Liepiamoji nuosaka: prašymo, liepimo, skatinimo raiška (pvz.: parodykite, patarkite, atnešk);

Klausiamieji sakiniai: prašymo, skatinimo raiška (pvz.: Ar galite parodyti ...?; Ar galite patarti...?; Gal galite padėti...?);

Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;

Būsimasis laikas: ateities veiksmo raiška.

8 klasė

Priešdėliniai veiksmažodžiai, turintys rezultato reikšmę (tęsinys);

Prašymo, liepimo, skatinimo raiška liepiamąja nuosaka (pvz.: sulenk, perkirpk).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

10 TEMA

7 klasė ATOSTOGŲ PRISIMINIMAI

8 klasė DALINUOSI ATOSTOGŲ ĮSPŪDŽIAIS

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. kalbėjimas / klausymas:

7 klasė

gebėti suprasti kito asmens pasakojimą apie atostogas;

gebėti sieti girdimą tekstą su jo rašytiniu variantu;
gebėti pasakoti apie nuotykius, įvykius, grįstus asmenine patirtimi;
gebėti pradėti, tęsti ir užbaigti pokalbį ar pasakojimą;
gebėti perklausti, paprašyti pakartoti, paaiškinti.

8 klasė

gebėti išskirti iš girdimo teksto pagrindinę informaciją ir svarbias detales;
gebėti atpasakoti girdėtą tekstą pagal parengtą planą;
gebėti pasakojant tiksliai apibūdinti vietą, objektą;
gebėti pradėti, tęsti ir užbaigti pokalbį ar pasakojimą;
gebėti pakankamai taisyklingai ir sklandžiai kalbėti.

2. skaitymas:

7 klasė

gebėti skaityti vaidmenimis;
gebėti daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas;
gebėti neiškreipiant teksto prasmės atpasakoti visą tekstą ar jo dalį;
gebėti išreikšti savo nuomonę ir pasidalyti asmenine patirtimi ją susiejant su perskaitytu tekstu.

8 klasė

gebėti nurodyti teksto temą, tikslą;
gebėti paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis;
gebėti susieti kelis skirtingus tekstus, juos apibendrinti;
gebėti suprasti nesudėtingas metaforas, perkeltines prasmes;
gebėti išreikšti savo nuomonę ir pasidalyti asmenine patirtimi ją susiejant su perskaitytu tekstu.

3. rašymas:

7 klasė

gebėti rašyti dienoraštį (kelionių dienoraštį) bei taikyti dienoraščio žanrui keliamus reikalavimus;
gebėti rašyti atsižvelgiant į tikslą, situaciją, adresatą;
gebėti kurti tekstą, pagrįstą asmenine patirtimi;
gebėti taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles;
gebėti vartoti sinonimų, palyginimų, frazeologizmų ir kt.

8 klasė

gebėti rašyti rašinį (apie atostogų įspūdžius, matytus vaizdus, patirtus įvykius ir kt.), naudojantis rašinio planu;
gebėti kurti tekstą, pagrįstą asmenine patirtimi, išgyvenimais;
gebėti taikyti pagrindines lietuvių kalbos rašybos, vardažodžių linksniavimo, veiksmažodžių asmenavimo taisykles;
gebėti taikyti pagrindinius rašytinio teksto komponavimo vienetus (įžanga, dėstymas, pabaiga / išvados).

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Didieji Lietuvos keliautojai (K. Radvila, K. Pakštas, M. Šalčius)

8 klasė

UNESCO globojami Lietuvos kultūros objektai

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

- **žodžiai, žodžių junginiai, posakiai**

7 klasė

įvairių objektų pavadinimai (*parduotuvė, bažnyčia, muziejus, parkas ir kt.*); *žygis, ekskursija, žymi / garsi vieta, maršrutas, gidas, miegmaišis, palapinė, laužas, malkos, fotoaparatas; jūra, ežeras, vandenynas, upė;* įvairių objektų pavadinimai (*parduotuvė, bažnyčia, muziejus, parkas ir kt.*); *atostogauti (atostogauja, atostogavo), leisti (leidžia, leido), ilsėtis (ilsisi, ilsėjosi); skubėti (skuba, skubėjo), sukti (suka, suko), apsisukti (apsisuka, apsisuko), pereiti (perėjo, pereina), pasiklysti (pasiklysta, pasiklydo);* (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Kur buvai per atostogas? Kaip praleidai atostogas? Ar tau patiko? Kas labiausiai įsiminė? Kokius kultūrinius objektus aplankėte? Kaip leisdavote atostogų dienas?; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

įvairių objektų pavadinimai (*parduotuvė, bažnyčia, muziejus, parkas ir kt.*); *žygis, ekskursija, žymi / garsi vieta, maršrutas, gidas, miegmaišis, palapinė, laužas, malkos, fotoaparatas; jūra, ežeras, vandenynas, upė;* įvairių objektų pavadinimai (*parduotuvė, bažnyčia, muziejus, parkas ir kt.*); *atostogauti (atostogauja, atostogavo), leisti (leidžia, leido), ilsėtis (ilsisi, ilsėjosi); skubėti (skuba, skubėjo), sukti (suka, suko), apsisukti (apsisuka, apsisuko), pereiti (perėjo, pereina), pasiklysti (pasiklysta, pasiklydo);* (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

Papasakok, kur buvai ... Kokias šalis aplankėi? Kur buvai per atostogas? Kaip praleidai atostogas? Ar tau patiko? Kas labiausiai įsiminė? Kokius kultūrinius objektus aplankėte? Kaip leisdavote atostogų dienas?; (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

• gramatinis turinys:

7 klasė

Daiktavardžių vietininkas: vietos raiška (tęsinys);

Būdvardžių vietininkas (tęsinys);

Daiktavardžių galininkas: objekto raiška (tęsinys);

Daiktavardžių kilmininkas: objektų pavadinimai (tęsinys);

Būdvardžių kilmininkas (tęsinys);

Prielinksninės konstrukcijos su galininku, kilmininku (pvz.: į muziejų, į parką, per gatvę; prie muziejaus, už parko);

Būtašis kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška;

Būtašis dažninis laikas: praeities pasikartojančio veiksmo raiška (pvz.: eidavome į parką; stebėdavome saulėlydį).

8 klasė

Veiksmažodžiai su priešdėliais ap(i)-, į-, iš-, nu-, at-, už-, per-, pa-, pra- (krypties reikšmė) (tęsinys);

Praeities vienkartinio ir pasikartojančio veiksmo raiška (pvz.: plaukiojau jūroje; aplankiau muziejų / eidavome į parką, stebėdavome saulėlydį);

Įvardžiuotiniai būdvardžiai ir skaitvardžiai: rūšinės ypatybės raiška (pvz.: pirmoji diena, paskutiniai metai, įdomioji knyga).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

11 TEMA

7 klasė VAIZDAS PRO LANGĄ

8 klasė DOMIUOSI LIETUVOS GAMTA

Gebėjimai – ko reikėtų mokytis

1. **kalbėjimas / klausymas:**

7 klasė

gebėti sieti girdimą tekstą (gamtos aprašymą) su vaizdine medžiaga;

gebėti paaiškinti girdėtą tekstą;

gebėti tiksliai, aiškiai apibūdinti gamtą ar pro langą matomą vaizdą;

gebėti kaupti bei vartoti žodyną, reikalingą suprasti kitų mintis bei tinkamai išreikšti savo mintis;

gebėti keistis nuomone, pagrįsti savo nuomone.

8 klasė

gebėti girdimą tekstą sieti su jo rašytiniu variantu;

gebėti išskirti iš klausomo teksto pagrindinę informaciją ir svarbias detales;

gebėti glaustai nusakyti girdėto teksto turinį;

gebėti iš anksto pasirengus kalbėti apie Lietuvos gamtą (pasirinkus vieną objektą ar kelis);

gebėti kalbėti aiškiai, pakankamai garsiai, taisyklingai tarti.

2. **skaitymas:**

7 klasė

gebėti skaityti grožinius kūrinius;

gebėti nurodyti teksto temą, tikslą;

gebėti paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis;

gebėti sklandžiai, tinkamai intonuojant skaityti pasirinktą tekstą ar teksto dalį;

gebėti išsakyti ir pagrįsti savo nuomonę apie skaitomą tekstą.

8 klasė

gebėti glaustai perpasakoti skaitytą tekstą (įskaitant reklaminius) ar jo dalį;

gebėti suprasti ir susieti skirtingų šaltinių tekstus;

gebėti daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas;

gebėti išsakyti ir pagrįsti savo nuomonę apie skaitomą tekstą.

3. **rašymas:**

7 klasė

gebėti kurti gamtos / vaizdo pro langą aprašymą;

gebėti raštu išsakyti savo nuomonę, vertybines nuostatas; tai pagrįsti;

gebėti taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles;

gebėti vartoti sinonimų, palyginimų, frazeologizmų ir kt.;

gebėti taikyti pagrindinius rašytinio teksto komponavimo vienetus (įžanga, dėstymas, pabaigą / išvados).

8 klasė

gebėti kurti reklaminį lankstinuką / vaizdo reklamą (apie Lietuvos gamtą; lankytinas vietas; vieną konkretų objektą);

gebėti siekti informacijos tikslumo, aiškumo, glaustumo;

gebėti, reikalui esant, naudotis žinytais, žodynais;

gebėti rašyti taisyklinga ir stilinga kalba.

Sociokultūrinės žinios:

7 klasė

Žmogus ir gamta: medis lietuvių liaudies dainose

8 klasė

Kelių pasirinktinių lietuvių autorių poezija

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokyti

- **žodžiai, žodžių junginiai, posakiai**

7 klasė

kraštovaizdis (pvz.: vaizdas, peizažas, gamtovaizdis; gamta, upė, ežeras, jūra, kalnas, vanduo, miškas, pieva, žemė, vanduo); augalai (pvz.: augalas, medis, krūmas, gėlė, žolė; augalų pavadinimai (pvz.: ąžuolas, beržas, klevas, eglė; rožė, ramunė ir kt.); gyvūnų pavadinimai (pvz.: arklys, varna, balandis, gandrai, bitė, musė, uodas, voras ir kt.); dangaus objektai (pvz.: saulė, mėnulis, žvaigždė, dangus, debesis, rūkas, vaivorykštė, audra, perkūnija, griaustinis, žaibas); geras oras, gražus oras, saulėta diena, apniukusi diena, lietinga diena, žydras dangus, apsiniaukęs dangus; šalta, šilta, karšta; metų laikų pavadinimai (pavasaris, vasara, ruduo, žiema); žaibuoti (žaibuoja, žaibavo), lyti (lyja, lijo), snigti (sninga, snigo), šviesti (šviečia, švietė), spindėti (spindi, spindėjo); kristi (krinta, krito); aprašyti (aprašo, aprašė), įsivaizduoti (įsivaizduoja, įsivaizdavo), švisti (švinta, švito), temti (temsta, temo);); (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

8 klasė

lankytina vieta, žymi vieta; gamta, kraštovaizdis; laukas, kalva, kalnas, miškas, piliakalnis, draustinis, pelkė, rezervatas, parkas, kopa, upė, ežeras, jūra, marios, pamarys, paplūdimys, krantas, pakrantė, upė, paupys; kaimas, sodyba, namai (gimtieji namai, gimtasis namas), tėviškė, ūkis, kiemas, sodas, daržas, šulinys; gyvūnų pavadinimai (kartojimas); augalų pavadinimai (kartojimas); įvairių objektų pavadinimai (Baltijos jūra, Puntuko akmuo, Stelmužės ąžuolas ir kt.); Lietuvos etnografiniai regionai (kartojimas) (Dzūkija, Suvalkija, Aukštaitija, Žemaitija); tarmė, kalbėti tarmiškai;); (sąrašą galima pildyti, atsižvelgiant į specifinius mokinių grupės poreikius).

- **gramatinis turinys:**

7 klasė

Beasmeniai veiksmažodžiai ir negimininė būdvardžių forma: būsenos raiška (pvz.: gera, gražu, ramu);
Prieveiksmių ir būdvardžių laipsniai: gretinimo raiška (pvz.: arčiau, didesnė);
Esamasis laikas: dabarties veiksmo raiška;
Būtais kartinis laikas: praeities vienkartinio veiksmo raiška.

8 klasė

Beasmeniai veiksmažodžiai ir negimininė būdvardžių forma: būsenos raiška (pvz.: gera, gražu, ramu; temsta, lyja, švinta, aušta);
Daiktavardžiai su priesagomis -uvė, -uma, -ynas ir priešdėliais pa-, už- vietai reikšti (pvz.: aukštuma, ąžuolynas, pakalnė, užmiestis).

kita:

mokytojo papildytas turinys:

12 TEMA

7–8 klasės ŠVENČIŲ PAPROČIAI, APEIGOS, BURTAI

Gebėjimai – ko reikėtų mokyti

1. kalbėjimas / klausymas:

7–8 klasės

gebėti pasiteirauti / papasakoti apie mėgstamas šventes, jų papročius, apeigas, burtus;

*gebėti pasveikinti ir palinkėti švenčių proga bei atsakyti į pasveikinimą ir palinkėjimą;
gebėti kaupti bei vartoti žodyną, reikalingą suprasti kitų mintis bei tinkamai išreikšti savo mintis;
gebėti iš anksto pasirengus kalbėti apie šventes, jų papročius;
gebėti kalbėti aiškiai, pakankamai garsiai, taisyklingai tarti;
gebėti keistis nuomone, pagrįsti savo nuomone.*

2. skaitymas:

7–8 klasės

*gebėti sklandžiai, tinkamai intonuojant skaityti pasirinktą tekstą ar teksto dalį;
gebėti skaityti šiai temai tinkančius grožinius tekstus;
gebėti nurodyti teksto temą, tikslą;
gebėti paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis;
gebėti suprasti ir susieti skirtingų šaltinių tekstus;
gebėti daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas;
gebėti atskleisti savo nuomonę apie perskaitytus dalykus;
gebėti atsakyti į teksto klausimus ir taip atskleisti teksto esmę ir svarbias detales;
gebėti išsakyti ir pagrįsti savo nuomonę apie skaitomą tekstą.*

3. rašymas:

7–8 klasės

*gebėti rašyti atsižvelgiant į tikslą, situaciją, adresatą;
gebėti taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles;
gebėti vartoti pakankamą žodyną ir vaizdingas kalbos priemones;
gebėti mintis formuluoti tiksliai ir aiškiai;
gebėti siekti informacijos tikslumo, aiškumo, glaustumo;
gebėti taikyti teksto komponavimo principus, skirtingų pobūdžių tekstams (skelbimas, sveikinimas, žinutė ir kt.).*

Sociokultūrinės žinios:

7–8klasės

Lietuviški papročiai ir tradicijos

Rekomenduojamas kalbinis turinys – ko reikėtų mokytis

• žodžiai, žodžių junginiai, posakiai

Linkėti (linki, linkėjo), sveikinti (sveikina, sveikino), švęsti (švenčia, šventė), šventė, sveikinimas, linkėjimas, atvirukas, puokštė, dovana, papročiai, tradicijos, burtai; Joninės, laužas, vainikas, paparčio žiedas; Kūčios, Kūčių vakarienė, pasninkas, adventas, Kalėdos, eglutė, Kalėdų senelis, kalėdaitis, kūčiukas, žaisliukas, Naujieji metai, karnavalas; Velykos, verba, margučiai, pasninkas, gavėnia; Užgavėnės, Morė, Lašininis, Kanapinis, blynai, laužas; Vėlinės, kapinės, žvakė, Halovynas, saldainiuti (saldainiųjų, saldainiavo), pabaisa, vaiduoklis; persirengti (persirengia, persirengė); Padėkos diena, padėka, kalakutas; Lietuvos valstybinės šventės: Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena; Vasario 16-oji diena – Lietuvos valstybės atkūrimo diena, Kovos 11-oji diena – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena, Liepos 6-oji – Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo diena.

Sveikinu su ...; Linkiu smagaus Halovyno! Su Padėkos diena! Linkiu skanaus kalaluto! Buvo labai smagu. Linksmų šv. Kalėdų ir Naujųjų metų! Sveikinu visus su Nepriklausomybės diena! Kada yra Lietuvos Nepriklausomybės diena? Nepriklausomybės diena yra vasario šešioliktą. Kada yra Vėlinės? Vėlinės yra lapkričio pradžioje.

kita:
mokytojo papildytas turinys: